

9. bekkjarnámskrá

skólanámskrá Hvaleyarskóla

I I. og I I I. hluti

Skólaárið 2023-2024

Skólanámskrá Hvaleyrarskóla
Útgefin 2023

Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla
© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður
Ábyrgð: Kristinn Guðlaugsson skólastjóri

Útgefandi: Hvaleyrarskóli
Akurholti I
220 Hafnarfjörður

netfang: hvaleyrarskoli@hvaleyrarskoli.is
veffang: <http://www.hvaleyrarskoli.is>

Efnisyfirlit

II. Skólastarf 9. bekkjar	5
II.1. Samantekt kennslu í 9. bekk	6
II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 9. bekk.....	7
II.3. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í 9. bekk	9
II.4. Námsmat og vitnisburðakerfi í 9. bekk	9
III. Námsgreinar	10
I. Íslenska	11
a. Viðmið um námshæfni í íslensku	11
I.1. Talað mál, hlustun og áhorf	12
I.2. Lestur og bókmenntir	13
I.3. Ritun	14
I.4. Málfræði.....	15
2. Erlend tungumál	16
2.1. Enska	20
2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	21
3. List- og verkgreinar	23
a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum.....	23
A. Listgreinar	24
3.2. Sjónlistir - myndmennt.....	24
B. Verkgreinar	25
3.3. Heimilisfræði	25
3.4. Hönnun og smíði	25
3.5. Textílmennt	26
b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í list- og verkgreinum	27
4. Náttúrugreinar	29
a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum	29
5. Samfélagsgreinar	31
a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	31
5.1. Heimspæki, siðfræði og trúarbragðafræði.....	32
5.2. Jafnrétti og lífsleikni.....	32
5.3. Landfræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði.....	33
6. Skólaípróttir	35
a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum.....	35
6.1. Íþróttir	37
6.2. Sund.....	38
7. Stærðfræði	40
a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði	40
7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði.....	41
7.2. Tölur, reikningur og algebra	42
7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi.....	43

8. Upplýsinga- og tæknimennt	44
a. Viðmið um námshæfni	44
8.1. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.....	45
9. Valgreinar	46

II. Skólastarf 9. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árgangnum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árgangnum
4. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

II. I. Samantekt kennslu í 9. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tímafjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf	0,5
	1.2. Lestur og bókmenntir	1,5
	1.3. Ritun	2,0
	1.4. Málfræði	2,0
2. Erlend tungumál	2.1. Enska	4
	2.2. Danska	3
3. List- og verkgreinar	Listgreinar og verkgreinar:	4,0
	3.1. Sviðslistir (dans og leiklist)	0,0
	3.2. Sjónlistir (myndmennt)	1,0
	3.3. Tónmennt	0,0
	3.4. Heimilisfræði	0,7
	3.5. Hönnun og smíði	0,7
	3.6. Textílmennt	0,7
4. Náttúrugreinar	4. Náttúrufræði	3,0
	4.1. Eðlis- og efnavísindi	1,0
	4.2. Jarð- og stjörnufræði	1,0
	4.3. Lífvísindi	0,5
	4.4. Umhverfismennt	0,5
5. Samfélagsgreinar	5. Samfélagsfræði	3,0
	5.1. Heimspeki siðfr. Og trúarbr.fræði	1,0
	5.2. Jafnrétti og lífsleikni	1,0
	5.3. Landaf., saga og sam-/þjóðfélagsfræði	1,0
6. Skólaípróttir	6. Skólaípróttir	3,0
	6.1. Ípróttir	2,0
	6.2. Sund	1,0
7. Stærðfræði	7. Stærðfræði	6,0
8. Upplýsinga og tæknimennt	8. Upplýsinga- og tæknimennt	1,0
Val		4,0
Alls		37

II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 9. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Áherslur grunnþátta menntunar eru settar fram í markmiðum.

Grunnþættir	Efnisþættir
LÆSI	<ul style="list-style-type: none"> að kenna nemendum að vera læsir á umhverfi sitt með hliðsjón af ýmsum færniþáttum að nemendur geti tjáð sig og haft samskipti að nemendur geti tileinkað sér það nám sem lagt er til grundvallar og nýtt það til sjálfstæðra vinnubragða að þjálfja ritlæsi, miðlalæsi, samskiptalæsi, tölulæsi, myndlæsi, raunveruleikalæsi, tilfinningalæsi
SJÁLFBÆRNI	<ul style="list-style-type: none"> að stuðla að aukinni umhverfisvitund með því að efla þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs að gera sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temja sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa að skila umhverfinu í ekki lakari ástandi til komandi kynslóða en við tókum við því að takast á við margvísleg álitamál og ágreiningsefni að stuðla að áhuga og vilja til þess að nemendur taki þátt samfélaginu
MANNRÉTTINDI OG LÝÐRÆÐI	<ul style="list-style-type: none"> að læra að setja sig í spor annarra að sýna samkennd, samúð og samlíðan að vinna markvisst að lýðræðislegri kennslu í skólastarfi s.s. hópvinnu, bekkjarfundum, þátttökunámi og samfélagsverkefnum að geta skilið heiminn í kringum sig, verið meðvituð um eigin stöðu og annarra og viðurkenningu á hæfileikum og þroskamöguleikum bera virðingu fyrir lífinu að fræða um mannréttindi, stjórnsýslu, samfélagsmótun, borgaravitund og manngildi að efla ábyrgð, gagnrýna hugsun, samvinnu og samábyrgð
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	<ul style="list-style-type: none"> fjölbreytni í mat (mötuneyti) jákvæður skólabragur, SMT og Olweus fræðsla um kynheilbrigði. Nýta styrkleika nemenda heilsueflandi grunnskóli – reglubundin og fjölbreytt hreyfing næringarfræðsla, andleg vellíðan – byggja á styrkleika hvers og eins vinna að jákvæðum tengslum við nærumhverfið s.s. Verið, heilsugæsluna, lögregluna, foreldra/forráðamenn o.fl. unnið með sjálfsmyndina og jákvæð samskipti heilsusamlegt umhverfi
JAFNRÉTTI	<ul style="list-style-type: none"> að hver og einn nemandi fái að njóta sín miðað við eigin þroska, sérstöðu, þarfir, áhuga og styrkleika að efla skilning nemenda á stöðu kynjanna í nútíma samfélagi að búa nemendur jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi að leggja áherslu á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins s.s. ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun

Grunnpættir	Efnispættir
	<ul style="list-style-type: none"> • að efla kynjajafnrétti
SKÖPUN	<ul style="list-style-type: none"> • að stuðla að frumkvæði einstaklingsins • að stuðla að ígrundun, persónulegu námi og frumkvæði í skólastarfi • að móta viðfangsefni og miðla þeim, búa til, gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en viðkomandi kann eða hefur gert áður • að nemendur uppgötvi, njóti, örvi forvitni og áhuga, virki ímyndunarafli og leiki sér með möguleika • að nota leik sem námsaðferð og opna víddir þar sem sköpunargleði ungmenna fái að njóta sín • að nota fjölbreyttar kennsluáðferðir og að nemendur verði virkir þátttakendur í náminu • að byggja á eigin reynslu og byggja ofan á • að nemendur læri að taka ábyrgð á eigin námi og beri virðingu fyrir verkum sínum og annarra

II.3. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í 9. bekk

Lögð er áhersla á að það ríki gagnkvæmt traust milli skóla og heimilis og lagt er uppúr árangursríku samstarfi. Stuðla að því að foreldrar séu virkir þátttakendur í námi barna sinna, gæti hagsmuna þeirra í hvívetna og veiti skólanum viðeigandi og nauðsynlegar upplýsingar.

Að foreldrar taki virkan þátt í foreldrastarfi árgangsins og að foreldrar og kennarar stuðli að virkri upplýsingagjöf milli heimila og skóla. Að styðja foreldra í því að axla þá ábyrgð sem þeir bera á farsælu uppeldi og menntun barna sinna og gæti hagsmuna þeirra og að þeir styðji vel við skólagöngu þeirra.

II.4. Námsmat og vitnisburðakerfi í 9. bekk

Námsmat í bekknum greinist í tvennt, leiðsagnarmat og lokamat (út frá hæfniviðmiðum). Framkvæmdin í árganginum er með þessum hætti:

a. Leiðsagnarmat.

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Leiðsagnarmat miðar að því að meta framfarir nemenda í þeim tilgangi að nota niðurstöðurnar til að gera nauðsynlegar breytingar á námi og kennslu. Í leiðsagnarmati er fylgst með nemendum á námstímanum og þeim leiðbeint. Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir, s.s. kannanir, frammistöðumat, sjálfsmat, samræður o.fl., til að safna upplýsingum um stöðu nemenda, hvað þeir vita og geta og hvers þeir þarfnast til að ná betri árangri.

A.m.k. tvisvar á ári er farið yfir stöðu nemenda á fundi með nemenda foreldra og umsjónarkennara.

b. Lokamat:

Lokamat hefur þann megintilgang að gefa upplýsingar um árangur náms og kennslu í lok námstíma skólaárs. Matsaðferðir við lokamat ákvarðast af markmiðunum en matið er oftast byggt á skriflegum prófum eða fjölbreyttum lokaverkefnum nemenda. Með lokamati er lögð áhersla á að meta þekkingu og skilning nemenda á námsefninu, hvernig þeim tekst að beita þekkingu sinni og hvernig þeir greina og nota mismunandi aðferðir við ákveðin viðfangsefni.

Lokamat sýnir hversu vel nemendum gengur miðað við hæfniviðmið/námsmarkmið árgangsins.

III. Náms svið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólstarfsins í átta skilgreind náms svið og eitt opið (val) en hverju náms sviði heyra mismargar námsgreinar. Fyrir hvert náms svið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju náms sviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólstarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa plaggs og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

I. Íslenska

A. Íslenska

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í íslensku í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>
Talað mál, hlustun og áhorf:	<ul style="list-style-type: none"> flutt mál sitt skýrt og áheyrilega og hefur tileinkað sér viðeigandi talhraða og fas gert sér grein fyrir eðli góðrar framsagnar og framburðar og nýtt leiðbeiningar um framsögn, svo sem um áherslu, tónfall, hrynjandi og fas og lagað það að viðtakanda á fjölbreyttan hátt, m.a. með leikrænni tjáningu nýtt aðferðir sem hann hefur lært til að taka virkan þátt í samvinnu, samræðum og rökræðum tjáð skoðanir sínar með ýmsum hætti, rökstutt þær og geti flutt mál sitt úr ræðustóli hlustað, tekið eftir og nýtt sér upplýsingar í töluðu máli til fróðleiks og skemmtunar, einnig notið myndefnis, upplestrar, leikins efnis og tónlistar nýtt sér fjölmiðla, svo sem útvarp, sjónvarp, kvikmyndir og rafrænt efni á gagnrýninn hátt átt góð samskipti þar sem gætt er að máli, hlustun, tillitssemi, virðingu og kurteisi
Lestur og bókmenntir:	<ul style="list-style-type: none"> lesið almenna texta af öryggi, lagt mat á þá og túlkað skilið mikilvægi þess að geta lesið og eftl eigið læsi, m.a. valið og beitt mismunandi aðferðum við lestur greint og skilið aðalatriði og aukaatriði í margs konar texta geti lesið margvíslegar textategundir og gert grein fyrir þeim, eftl orðaforða sinn og skilning lesið, túlkað, metið og fjallað um fjölbreyttar íslenskar og erlendar bókmenntir beitt nokkrum grunnhugtökum í bókmenntafræði, svo sem sjónarhorni og sögusviði og kannast við myndmál, algengustu tákn og stílbrögð notað algeng hugtök í bragfræði í umfjöllun um bundið mál og óbundið, lesið og túlkað ljóð af ýmsum toga og frá ýmsum tímum leitað og aflað sér heimilda úr ýmsum gagnabrunnum og lagt mat á gildi þeirra unnið úr tölulegum og myndrænum upplýsingum, túlkað þær og nýtt sér. valið sér lesefni til ánægju og komið fram sem sjálfstæður lesandi
Ritun:	<ul style="list-style-type: none"> skrifað skýrt og greinilega og beitt ritvinnslu, notað orðabækur og önnur hjálpargögn, gengið frá texta og vísað til heimilda beitt skipulegum vinnubrögðum við ritun, skipað efnisatriðum í röklegt samhengi og mótað málsgreinar og efnisgreinar tjáð hugmyndir sínar og skoðanir og fært rök fyrir þeim í rituðu máli, samið texta frá eigin brjósti og beitt fjölbreyttu tungutaki í skapandi ritun beitt reglum um réttritun og náð góðu valdi á stafsetningu gert sér grein fyrir mikilvægi þess að skila af sér rétt stafsettum og viðeigandi uppsettum texta skrifað mismunandi textagerðir sem hæfa viðkomandi verki og beitt mismunandi orðaforða og málsniði við hæfi

	<ul style="list-style-type: none"> samið og ritað mismunandi ræður, s.s. rökfærslu-, tækifæris- og söluræður
Málfræði:	<ul style="list-style-type: none"> nýtt helstu málfræðihugtök í umræðu um notkun málsins beitt ríkulegum orðaforða í tali og ritun í samræmi við málsnið og kunni reglur um orðmyndun og einingar orða við ritun flett upp í handbókum, orðasöfnum og rafrænum orðaböngum og nýtt sér málfræðilegar upplýsingar sem þar er að finna greint texta í orðflokka, og áttað sig á beyginarlegum og merkingarlegum einkennum þeirra nýtt sér fleyg orð, algeng orðtök, málshætti og föst orðasambönd til að auðga mál sitt og gert sér grein fyrir þýðingu lestrar, ekki síst bókmennta, í þessu skyni gert sér grein fyrir mismunandi málnotkun og málsniði eftir efni og tilefni áttað sig á skyldleika íslensku við önnur mál og að íslenska sem önnur tungumál breytast áttað sig á og beitt sköpunarmætti tungumálsins og nýtt það m.a. við ritun, tal, við nýyrðasmíð, í orðaleikjum og skáldskap gert sér grein fyrir mikilvægi góðrar færni í máli, ábyrgð sinni við að bæta mál sitt og geti nýtt þekkingu sína á íslenskri málfræði við nám í erlendum tungumálum

I. I. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við skólanámskrá og aðalnámskrá grunnskóla.

Tímafjöldi ≈ 1tími (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Nemendur komi reglulega í ræðustól og flytji verkefni fyrir bekkinn
- Nemendur flytji jafnhliða verkefni sem þeir hafa samið sjálfir sem og upplestur ýmissa texta og ljóða
- Nemendur hlusta á upplesinn texta bæði frá kennara og samnemendum
- Nemendur horfa á útgefið efni, s.s. fræðsluþætti og upplestur
- Nemendur lesa mismunandi textagerðir
- Nemendur semja mismunandi ræðutegundir s.s. tækfærisræðu, söluræðu o.fl. og flytja fyrir bekkinn
- Nemendur þjálfist í að tala með og á móti ákveðnu efni

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Gunnlaugs saga, Neistar, Skilaboð móttékin, „Með fjaðrabliki ...“, íslensk skáldsaga, islandingasogur.is, hlustunarefni af vef, ritunarverkefni, Grafarþögn

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara á skipulagi kennslustundar og á ákveðnum námsþáttum
- Einstaklingsvinna
- Paravinna
- Hópvinna
- Umræður
- Kynning verkefna á ýmsa vegu s.s. úr ræðustól, leikrænt o.fl.
- Netleit

- Komið til móts við þarfir nemenda eftir því sem við á með það að leiðarljósi að auka hæfni hvers og eins

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat, þar sem kennari metur nemendur fyrir flutning, framkomu, hlustun og þátttöku í hinum ýmsu verkefnum. Jafningjamat þar sem bekkjarfélagar meta hvern annan
- Vorþróf þar sem nemendur flytja texta með eða á móti ákveðnu málefni, þar sem kennari og prófdómari meta nemendur
- Komið verður til móts við þarfir nemenda eftir því sem við verður komið, t.d. með styttri ræðum, með því láta þá flytja einslega og með rýmri próftíma
- Símat

I.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við skólanámskrá og aðalnámskrá grunnskóla.

Tímafjöldi: ≈ 2-3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Nemendur lesi mismunandi textategundir með athygli og sjónum er beint að bókmenntagreiningu og þeir læri að taka úr textanum það sem skiptir máli
- Nemendur lesa íslenskar og erlendar bókmenntir og vinna fjölbreytt verkefni tengd bókmenntatextum, s.s. svara spurningum úr texta, útbúa spurningar, vinna myndasögu, búa til stuttmyndir og nýta tónlist og leikræna tjáningu við túlkun efnis
- Nemendur læra og þjálfast í grunnatriðum bragfræðinnar m.a. með því að búa til ferskeytlur
- Nemendur lesa ljóð og greina þau
- Nemendur lesa ýmsar smásögur og skrifa sjálfir smásögu
- Nemendur vinna fjölbreytileg verkefni tengd hinum ýmsu textategundum.
- Nemendur nýta sér mismunandi lestraraðferðir, s.s. hljóðlestur og upplestur, gagnvirkur lestur og paralestur
- Nemendur sjá heimildabætti og leiknar myndir tengdar bókmenntum
- Nemendur lesa kjörbækur og greina grunnhugtök bókmenntafræðinnar
- Nemendur taka þátt í læsisátaki og lesa um 1000 blaðsíður heima
- Nemendur gera útdrátt úr textum
- Nemendur lesa bækur að eigin vali sér til ánægju og halda lestrardagbók

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Gunnlaugs saga, Skilaboð móttékin, „Með fjaðrabliki ...“, íslensk skáldsaga, sígildar sögur t.d. (Fýkur yfir hæðir, Glæstar vonir), Bragfræði, Smásagnasmáræði, Frjálslestrarbækur/kjörbækur., islendingasögur.is, nams.is, skolavefurinn.is og annað efni af vef, ritunarverkefni, Grafarþögn, ýmis smáforrit og netsíður, Útbrot, Akam, ég og Annika

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara á skipulagi kennslustundar og á ákveðnum námsþáttum
- Einstaklingsvinna
- Paravinna
- Hópvinna
- Umræður
- Kynning verkefna á ýmsa vegu s.s. úr ræðustól, myndrænt, leikrænt o.fl.
- Netleit

- Komið til móts við þarfir nemenda eftir því sem við á með það að leiðarljósi að auka hæfni hvers og eins.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat, einstaklings-, para- eða hópþróf, einstaklings-, para- eða hópverkefni
- Jafningjamat þar sem bekkjarfélagar meta hvern annan
- Vorþróf þar sem prófað er úr ólíkum textategundum/lesskilningur
- Komið verður til móts við þarfir nemenda eftir því sem við verður komið, t.d. með styttri og/eða léttari lestextum, aðstoð við heimanám og rýmri próftíma
- Símat

I.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við skólanámskrá og aðalnámskrá grunnskóla.

Tímafjöldi: ≈ 1tími (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Nemendur rífa upp helstu réttitunarreglur og þjálf þær
- Nemendur vinna að ritun mismunandi textagerða
- Nemendur skrifa texta að eigin vali er tengjast hugðarefnum þeirra og fá þannig tækifæri til að skapa frjálst og óhikað texta frá eigin brjósti
- Nemendur semja mismunandi ræður, s.s. rökfærslu-, tækifæris- og söluræður
- Nemendur gera útdrátt úr textum
- Nemendur vinna verkefni skriflega og í ritvinnslu
- Nemendur lesa fjölbreyttar textategundir sem þeir geta nýtt í eigin ritun og fyrir mismunandi markhópa

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Skrifinnur, Ritunarbókin, Neistar, Gunnlaugs saga, Skilaboð móttekin, „Með fjaðrabliki ...“, íslensk skáldsaga, sigildar sögur (Fýkur yfir hæðir, Glæstar vonir), Frjálslestrarbækur/Íkjörbækur., malid.is, nams.is, skolavefurinn.is og annað efni af vef, ritunarverkefni, Grafarþögn

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara á skipulagi kennslustundar og á ákveðnum námsþáttum
- Einstaklingsvinna
- Paravinna
- Hópvinna
- Umræður
- Kynning verkefna, ýmist úr ræðustól eða sæti
- Netleit
- Komið til móts við þarfir nemenda eftir því sem við á með það að leiðarljósi að auka hæfni hvers og eins

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat, stafsetningarþróf, einstaklings-, para- eða hópverkefni
- Stafsetningarþróf að vori
- Komið verður til móts við þarfir nemenda eftir því sem við verður komið, t.d. með styttri og/eða léttari ritunarverkefnum og heimanámi.
- Símat

I.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við skólanámskrá og aðalnámskrá grunnskóla.

Tímafjöldi: ≈ 1-2 tími (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Nemendur vinna ýmsar málfræðiæfingar til að átta sig á hlutverki orðflokka í tungumálinu með áherslu á sagnorð
- Nemendur æfist í að nota handbækur s.s. Málfinn, Málvísi og orðabækur til að læra og tileinka sér grunnhugtök málfræðinnar
- Nemendur þjálfast í að þekkja algeng orðtök og málshætti með því að vinna sértæk verkefni.
- Nemendur vinna verkefni sem þjálfar mismundani málsnið

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Málið í mark - sagnorð, Finnur II, „Með fjaðrabliki ...“ Málfinnur, Neistar, Íslensk orðabók, Réttitunarorðabókin og handbækur, mms.is, skolavefurinn.is, Málvísir – handbók um málfræði

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara á skipulagi kennslustundar og á ákveðnum námsþáttum
- Einstaklingsvinna
- Paravinna
- Hópvinna
- Umræður
- Kynning verkefna, ýmist úr ræðustól eða sæti
- Netleit
- Komið til móts við þarfir nemenda eftir því sem við á með það að leiðarljósi að auka hæfni hvers og eins

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat, einstaklings-, þara- eða hóppróf, einstaklings-, þara- eða hópverkefni
- Málfræðipróf að vori
- Komið verður til móts við þarfir nemenda eftir því sem við verður komið, t.d. með styttri og/eða léttari ritunarverkefnum og heimanámi
- Símat

Skólaeinkunn að vori byggir á hæfni- og matsviðmiðum Aðalnámskrár grunnskóla.

2. Erlend tungumál

Hlustun: I. stig

Hæfniviðmið: Geti skilið einfalt talað mál, algeng orð og einfaldar setningar um efni er varðar hann sjálfan og hans nánasta umhverfi þegar talað er skýrt og áheyrilega.

Lýsandi viðmið:

- Skilið það mál sem notað er í kennslustofunni og brugðist við með orðum eða athöfnum
- Fylgt meginþræði í einföldum frásögnum um kunnuglegt efni með stuðningi, t.d. af myndum, myndmiðlum, hlutum eða líkamsmáli og notað sér upplýsingarnar í eigin verkefni

Lesskilningur: I. stig

Hæfniviðmið: Lesið og skilið stutta texta með grunnorðaforða daglegs lífs um efni sem tengist þekktum aðstæðum og áhugamálum.

Lýsandi viðmið:

- Geti lesið kunnugleg nöfn, orð og mjög einfaldar setningar
- Skilið megininntak í stuttum einföldum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla með stuðningi, t.d. af myndum
- Fundið afmarkaðar upplýsingar í einföldum texta og nýtt sér í verkefnavinnu
- Lesið sér til gagns og gamans stuttar, einfaldar bækur og fræðslufni

Samskipti: I. stig

Hæfniviðmið: Geti haldið uppi einföldum samræðum um kunnugleg málefni með stuðningi frá viðmælanda með eðlilegum framburði og áherslum á lykilorðaforða og kann að beita algengustu kurteisissvenjum.

Lýsandi viðmið:

- Spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst
- Skipst á upplýsingum og skoðunum við skólasystkini og kennara um efni tengt náminu
- Tekið þátt í samskiptaleikjum og unnið samtalsæfingar

Frásögn: I. stig

Hæfniviðmið: Geti í einföldu máli sagt frá og notað lykilorðaforða sem unnið hefur verið með í viðfangsefnum námsins og beitt eðlilegum framburði og áherslum.

Lýsandi viðmið:

- Sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt
- Flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eigin texta sem hann hefur haft tækifæri til að æfa

Ritun: I. Stig

Hæfniviðmið: Skrifað stuttan samfelldan texta um efni sem tengist honum persónulega, tengt saman einfaldar setningar, stafsett flest algengustu orðin og notað algengustu greinarmerki, eins og punkta og spurningarmerki.

Lýsandi viðmið:

- Skrifað texta með orðaforða úr efnisflokkum sem fengist er við með stuðningi frá mynd, hlut eða gátlista
- Lýst í einföldu máli því sem næst honum er, fjölskyldu, áhugamálum, vinum og umhverfi
- Samið stutt skilaboð eða texta frá eigin brjósti með stuðningi

- Skrifað einföld skilaboð, smáskilaboð og tölvupóst

Menningarlæsi: I. stig

Hæfniviðmið: Geti sýnt fram á skilning á ýmsum þáttum sem snúa að daglegu lífi og áttað sig á hvað er líkt eða ólíkt því sem tíðkast í hans eigin menningu.

Lýsandi viðmið:

- Sýnt fram á að hann þekki nokkuð til ytri umgjarðar menningarsvæðisins t.d. staðháttu og þekktara staða. Þekkja til þátta sem einkenna barna- og unglingamenningu viðkomandi málsvæðis
- Sýnt fram á að hann áttar sig á að mörg algeng orð í erlenda tungumálinu eru lík og skyld öðrum sem hann þekkir

Námshæfni: I. stig

Hæfniviðmið: Geti sett sér einföld markmið og lagt mat á námsframvindu með stuðningi frá kennara ef með þarf.

Lýsandi viðmið:

- Geti beitt sjálfsmati með stuðningi kennara
- Geti tengt ný viðfangsefni eigin reynslu sína og þekkingu
- Geti tekið þátt í hóp- og paravinnu
- Geti nýtt sér hjálpartæki

Hlustun: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti skilið talað mál um efni er varðar hann sjálfan, áhugamál hans og daglegt líf þegar talað er skýrt og áheyrilega.

Lýsandi viðmið:

- Geti tileinkað sér aðalatriði venjulegs talmáls um efni tengt daglegu lífi
- Geti fylgt þræði í aðgengilegu fjölmiðlaefni og dægurmenningu sem höfðar til hans. Geti hlustað eftir einstökum nákvæmum atriðum þegar þörf krefur, t.d. tilkynningum og leiðbeiningum og brugðist við

Lesskilningur: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti lesið sér til gagns og ánægju auðlesinn texta um daglegt líf og áhugamál.

Lýsandi viðmið:

- Geti skilið megininntak aðgengilegra frásagna og nýtt sér til frekari vinnu. Geti fundið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu
- Lesið sér til gagns og ánægju auðlesinn texta

Samskipti: 2. stig

Hæfniviðmið: Sýnt fram á að nemandinn er nokkuð vel samræðuhæfur um málefni sem hann þekkir vel. Geti beitt nokkuð réttu máli og framburði. Skilji og noti algengustu orðasambönd úr daglegu máli og geti beitt viðeigandi kurteisis- og samskiptavenjum. Geti gert sig skiljanlegan með látbragði.

Lýsandi viðmið:

- Geti bjargað sér við almennar aðstæður t.d. í verslunum, á veitingastöðum og ferðalögum. Notað málið í kennslustundum. Tekið þátt í óformlegu spjalli um áhugamál slín og daglegt líf

Frásögn: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti tjáð sig nokkuð áheyrilega um málefni sem viðkemur daglegu lífi hans og því sem stendur honum nærri. Geti beitt tungumálinu á nokkuð skiljanlegan hátt hvað varðar reglur um málnotkun, framburð og orðaval.

Lýsandi viðmið:

- Greint frá og lýst atburðum og athöfnum með stuðningi gátlista, tónlistar, mynda o.s.frv.
- Flutt einfalda, undirbúna kynningu á efni sem tengist náminu og flutt tilbúið eða frumsamið efni, einn eða í félagi við aðra

Ritun: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti skrifað samfelldan texta um efni sem hann þekkir. Geti beitt grunnreglum málfræði og stafsetningar nokkuð rétt, sýnt fram á góð tók á daglegum orðaforða og orðaforða sem unnið hefur verið með. Geti skapað samhengi í texta og notað til þess tengiorð og greinarmerki.

Lýsandi viðmið:

- Geti nýtt sér þann orðaforða sem unnið hefur verið með
- Geti skrifað texta af mismunandi gerðum, með stuðningi og samið texta þar sem ímyndunaraflíð fær að njóta sín
- Geti fundið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu
- Geti fylgt grunnreglum um málnotkun og helstu hefðum varðandi uppbyggingu texta

Menningarlæsi: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti sýnt fram á að hann þekkir til ákveðinna lykileinkenna um mannlíf og menningu á viðkomandi málsvæði. Geri sér grein fyrir hvað er líkt og ólíkt hans eigin aðstæðum og geti sett sig í spor jafnaldra.

Lýsandi viðmið:

- Þekki til siða og hefða viðkomandi mál- og menningarsvæða og geti borið saman við eigin menningu
- Geti áttað sig á skyldleika erlenda málsins við móðurmálið

Námshæfni: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti sett sér nokkuð raunhæf markmið, gert sér nokkra grein fyrir hvar hann stendur í náminu og beitt aðferðum til að skipuleggja sig og bæta þar sem þess gerist þörf.

Lýsandi viðmið:

- Geti tekið þátt í samvinnu um ýmis viðfangsefni og sýnt öðrum tillitssemi
- Geti beitt lyklnámsaðferðum til að auðvelda skilning og notkun á tungumálinu og valið aðferð sem hæfir viðfangsefninu, t.d. umorða ef hann vantar orð

Hlustun: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti fyrirhafnarlítið tileinkað sér talað mál um margvísleg málefni í kunnuglegum aðstæðum þegar framsetning er áheyrileg.

Lýsandi viðmið:

- Geti tileinkað sér aðalatriði venjulegs talmáls, ásamt efni í fjöl- og myndmiðlum sem eru innan áhuga, náms og þekkingarsviðs, brugðist við, sagt frá, unnið úr eða nýtt sér á annan hátt
- Geti hlustað eftir nákvæmum upplýsingum. Geti valið úr þær upplýsingar sem við á og unnið úr þeim

Lesskilningur: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti lesið sér til gagns og ánægju almenna texta af ýmsum toga með nokkuð fjölþættum orðaforða.

Lýsandi viðmið:

- Aflað sér upplýsinga úr ólíkum texta. Greint aðalatriði frá aukaatriðum og nýtt sér til frekari vinnu
- Lesið rauntexa sér til fróðleiks, t.d. úr dagblöðum og brugðist við efni þeirra
- Lesið sér til gagns og gamans smásögur og skáldsögur ætlaðar ungu fólki

Samskipti: 3. stig

Hæfniviðmið: Sýnt fram á að nemandinn er vel samræðuhæfur um kunnugleg málefni, beitir nokkuð réttu máli, eðlilegum framburði, notar algeng föst orðasambönd úr daglegu máli og kann að beita viðeigandi kurteis- og samskiptavenjum og ólíkum aðferðum til að gera sig skiljanlegan og skilja aðra, t.d. með því að umorða.

Lýsandi viðmið:

- Tekist á við mismundandi aðstæður í almennum samskiptum og fært rök fyrir máli sínu. Tekið þátt í skoðanaskiptum, fært einföld rök fyrir máli sínu og tekið tillit til sjónarmiða viðmælanda
- Tekið þátt í óformlegu spjalli um daginn og veginn, um efni sem hann er vel heima í
- Tekist á við margskonar aðstæður í almennum samskiptum, t.d. sem gestgjafi eða í netsamskiptum

Frásögn: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti tjáð sig áheyrilega um málefni sem nemandinn þekkir, beitt tungumálinu af nokkurri nákvæmni hvað varðar reglur um málnotkun, framburð og orðaval.

Lýsandi viðmið:

- Flutt undirbúið efni sem hann þekkir, hefur hlustað á, lesið um eða unnið með í námi sínu. Sagt skoðun sína á því og búist við spurningum

Ritun: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti skrifað lipran, samfelldan texta um efni sem hann hefur þekkingu og/eða áhuga á. Sýnt fram á góð tök á orðaforða og meginreglum málnotkunar og uppbyggingu texta.

Lýsandi viðmið:

- Geti skrifað og brugðist við ýmsum textagerðum, bæði formlegum og óformlegum
- Geti tjáð sig um skoðanir sínar, tilfinningar, reynslu og þekkingu
- Geti leikið sér með málið og látið sköpunargáfuna og ímyndunaraflið njóta sín
- Geti fylgt reglum um málnotkun og hefðir varðandi uppbyggingu á texta
- Geti nýtt sér þann orðaforða sem við á og notað tengiorð við hæfi

Menningarläsi: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti sýnt fram á að hann þekki til og geti aflað sér upplýsinga um mannlíf og menningu á viðkomandi málsvæði. Geri sér grein fyrir hvað er líkt og ólíkt hans eigin aðstæðum.

Lýsandi viðmið:

- Þekki til þjóðfélagseinkenna og geti aflað sér upplýsinga um hvað er efst á baugi hverju sinni
- Átti sig á fjölbreytileika samfélagsins hvað varðar uppruna og áhrif fordóma
- Geti greint helstu afbrigði tungumálsins, t.d. hvað er danska, norska, sænska, færeyska, breska, skoska, ameríska, ástralska

Námshæfni: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti sett sér raunhæf markmið, skipulagt nám sitt á markvissan hátt og lagt mat á eigin stöðu og námsframvindu.

Lýsandi viðmið:

- Geti beitt á raunsæjan hátt sjálfsmati og jafningjamati og veitt sanngjarna endurgjöf
- Geti unnið sjálfstætt, með öðrum og undir leiðsögn
- Geti nýtt sér öll helstu hjálpartæki

2.1. Enska

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Kennslan í ensku byggir á aðalnámskrá frá 2014.

Kennslustundir á viku: 4

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Kafli 1 – All you need is love
- Kafli 2 – Canada is gigantic!
- Kafli 3 – Fantasy and myth
- Kafli 4 – New York, New York
- Kafli 5 – Different perspectives
- Kafli 6 – Asia

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Spotlight 9 – lestrar og vinnubók
- Romeo and Juliet
- The hounds of the Baskerville

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í tungumálakennslunni er unnið með eftirfarandi færniþætti:

- **Hlustun:** Nemendur hlusta á markmálið (m.a. þar til gerðar hlustunaræfningar)
- **Lesskilningur:** Nemendur lesa á markmálinu texta sér til gagns og ánægju
- **Ritun:** Nemendur skrifa stutta texta á markmálinu á samfelldu máli
- **Samskipti og frásögn:** Nemendur eru hvattir til að nota tungumálið sem samskiptamiðil í kennslustundum. Um er að ræða undirbúið og óundirbúið talmál
- **Menningarlesi:** Kennsluefni miðast við að fræða nemendur um daglegt líf fólks í landi markmálsins
- **Námshæfni:** Nemendur eru hvattir til að setja sér raunhæf persónuleg markmið sem stuðla að framförum í náminu

Kennslan:

Í meginatriðum er gengið út frá einstaklingsmiðuðu námi

- Einstaklingsmiðað nám. Leitast er við að aðlaga námsefnið að þörfum nemenda og áhuga þeirra, sérstaklega hvað varðar ritun, frásögn og samskipti
- Hópkennsla: Lestur texta, hlustun á sögur og hlustunaræfingar
- Málfræði
- Orðaforðaverkefni

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

- Leiðsagnarmat
- Könnun í orðaforða og málfræði

- Bókmenntir/lesskilningsverkefni og ritun
- Stutt ritgerð
- Samskipti og frásögn (MM)
- Símat
- Lotupróf að vori

Ath. allt ofantalið er metið til einkunnar. Framvinda náms er metin samkvæmt viðmiðum námskrár.

2.2. Danska og önnur Norðurlandamál

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Kennslan í dönsku byggir á aðalnámskrá frá 2014.

Kennslustundir á viku: 4

i. Viðfangsefni í náminu

*Den farlige verden
Tøj og tilbehør
Læs, se og hør
Jagten på berømmelse
Du er rigtig klog
Jeg elsker Danmark
Kig ind i fremtiden*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Smil – lestrar- og vinnubók með hlustunaræfingum
- Ýmist ítarefni
- Kvikmyndir með dönsku tali og texta
- Léttlestrarbók
- Málfræði

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í tungumálakennslunni er unnið með eftirfarandi færniþætti:

- **Hlustun:** Nemendur hlusta á markmálið (m.a. þar til gerðar hlustunaræfingar)
- **Lesskilningur:** Nemendur lesa á markmálinu texta sér til gagns og ánægju
- **Ritun:** Nemendur skrifa texta á markmálinu á samfelldu máli
- **Samskipti og frásögn:** Nemendur eru hvattir til að nota tungumálið sem samskiptamiðil í kennslustundum. Um er að ræða undirbúið og óundirbúið talmál
- **Meningarlæsi:** Kennsluefni miðast við að fræða nemendur um daglegt líf fólks í landi markmálsins
- **Námshæfni:** Nemendur eru hvattir til að setja sér raunhæf persónuleg markmið sem stuðla að framförum í náminu. Þá er um að ræða þara- og hópvinnu

Kennslan:

Í meginatriðum er gengið út frá einstaklingsmiðuðu námi

- Einstaklingsmiðað nám. Leitast er við að aðlaga námsefnið að þörfum nemenda og áhuga þeirra, sérstaklega hvað varðar ritun, frásögn og samskipti
- Hópkennsla: Lestur texta, hlustun á sögur og hlustunaræfingar
- Málfræði
- Orðaforðaverkefni

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

- Leiðsagnarmat
- Könnun í orðaforða og málfræði

- Bókmenntir/lesskilningsverkefni og ritun
- Stutt ritgerð
- Samskipti og frásögn (MM)
- Lotupróf að vori

Allt ofantalið er metið til einkunnar. Framvinda náms er metin samkvæmt viðmiðum námskrár.

3. List- og verkgreinar

a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir: Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum Við lok árgangs geti nemandi:	
<i>Menningarlæsi:</i> (sameiginleg hæfniviðmið fyrir verk- og listgreinar)	<ul style="list-style-type: none"> • unnið sjálfstætt að vinnuferli frá hugmynd til lokaafurðar og sagt frá eigin hugmyndum við vinnuna • hagnýtt leikni og þekkingu sem hann hefur öðlast á skapandi hátt • tekið þátt í samvinnu og sýnt frumkvæði og tillitssemi • greint frá hvernig hann nýtir sér sjálfbærni í vinnu sinni • beitt þeirri tækni og tólum sem námsgreinin býr yfir • gert grein fyrir menningarlegu samhengi verka sinna • þekkt helstu hugtök greinarinnar og geti nýtt sér þau við verkefni sín • geti gengið vel og örugglega frá á vinnusvæði og verið ábyrgur gagnvart tæki og tólum sem hann notar • lagt rökstutt mat á eigin verk og annarra og notað eitthvað af þeim hugtökum sem greinin býr yfir
<i>Myndmennt:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • þekkt valda listamenn sögunnar og geti sagt frá straumum og stefnum á þeirra tímabili • sett fram hugmyndir byggðar á eigin ímyndunarafli • yfirfært hugmyndir og skissuvinnu í áþreifanleg verk • nýtt sér þekkingu í litfræði til sköpunar á eigin verki • unnið sjálfstætt en jafnframt tekið þátt í samvinnu • beitt þekkingu sinni í grunnþáttum myndlistar s.s. formfræði og myndbyggingu • greint hvernig samtímalist fæst við álitamálefni daglegs lífs með fjölbreyttri nálgun sem oft felur í sér samþættingu listgreina • túlkað listaverk og hönnun með tilvísun í eigin reynslu, nærumhverfi, samtímamann, siðfræði og fagurfræði • notað orðaforða og hugtök til að tjá skoðanir sínar á myndlist • fundið sameiginleg einkenni verka frá klassíska tímabilinu og lýst þeim vel
<i>Heimilisfræði:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • verið fær um að beita fjölbreyttum matreiðsluaðferðum. • þekkt næringarefni og hlutverk þeirra og sjúkdóma sem stafa af röngu mataræði • skipulagt með öðrum, útbúið og borið fram mat við ýmis tækifæri • matreitt mat frá ýmsum löndum • nýtt sér veraldarvefinn og matreiðslubækur • lagt á borð fyrir mismunandi tilefni • sýnt sjálfstæð vinnubrögð en jafnframt unnið í samvinnu með öðrum • metið gæði matvæla og mismunandi verðlag
<i>Hönnun og smíði:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • valið aðferðir, efni og verkfæri við hæfi og sýnt rétta og ábyrga notkun verkfæra • sagt frá mikilvægi verkþekkingar í nútíma samfélagi og sýnt rétta notkun hlífðarbúnaðar • útskýrt hugmyndir sínar frihendis og með grunnteikningu • unnið sjálfstætt eftir verkáætlun og vinnuteikningu, útbúið efnislista og reiknað kostnað

- framkvæmt flóknari samsetningar, s.s. samlímingu, töppun og skrófun
- hannað verkefni út frá efni, fagurfræði, tækni, umhverfi, notkun og endingu
- sagt frá hvernig tækni er nýtt í atvinnulífinu
- gert grein fyrir áhrifum nýsköpunar á umhverfi sitt og samfélag
- greint vistvæn efni frá óvistvænum og haft sjálfbærni að leiðarljósi við vinnu sína, s.s. við efnisval
- gert sér grein fyrir hvort og hvernig hægt er að endurnýja ýmsa hluti til að lengja líftíma þeirra
- beitt viðeigandi vinnustellingum og notað réttan hlífðarbúnað og fjallað um vinnuvernd og hvers vegna reglur þar að lútandi eru settar

- Textílmenn:*
- beitt fjölbreyttum aðferðum og áhöldum greinarinnar til að vinna með eigin hugmyndir
  - nýtt margvíslega miðla í hugmyndavinnu
  - unnið með snið og uppskriftir, tekið mál, áætlað stærðir og efnispörf
  - valið verkefni í samræmi við langanir og getu
  - skreytt textílafurð á skapandi og persónulegan hátt
  - gert sér grein fyrir mikilvægi þess að klára verk sem byrjað er á

A. Listgreinar

3.2. Sjónlistir - myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 tímar í um 7 vikur

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Dempun lita og andstæðulitir*
Landslagsmynd með akrýllitum. Unnið með forgrunn, miðgrunn og bakgrunn
- *Listasaga Grikkja til forna og nútíma umhverfislist*
- *Umhverfislist. Útvinna*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Veraldarvefurinn*
- *Eigið efni*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Í hvert sinn sem nemendur byrja á nýju verkefni er innlögn þar sem kennari sýnir valin verk frægra listamanna. Nemendur eru hvattir til að ræða verkin og mynda sér skoðanir á þeim. Í framhaldi á þeirri innlögn vinna þeir verk sem tengist listaverkinu*
- *Stundum er unnið í hóp að sameiginlegu verki en oftast eru unnin einstaklingsverkefni*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Allir nemendur vinna sama verkefnið en það eru gerðar mismunandi kröfur til þeirra. Þeir sem eiga erfitt með tækniútfærslur verkefnanna, fá léttari fyrirmæli*
- *Þeir nemendur sem kunna tækni verkefnisins eða eru fljótir að tileinka sér hana, fá þyngri verkefni við hæfi*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Notað er leiðsagnarmat í kennslunni þar sem eftirfarandi þættir eru metnir: Færni í tækniþáttum námsins, að geta nýtt sér lærd vinnubrögð í verkum, vandvirkni og hugmyndaauðgi. Einnig er metið sjálfstæði í vinnu, samvinnu og efnistækjanotkun

B. Verkgreinar

3.3. Heimilisfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 x 4 tímar á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Margbreytileg eldamennska og notkun margskonar eldhúshalda og rafmagnstækja í eldhúsi
- Æfing í að leggja á borð fyrir mismunandi tilefni, brjóta servéttur og skreyta borð

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Uppskriftir og verkefnablöð frá kennara sem fer inn á Classroom
- Nemendur gera verðkannanir og bera saman verð í mismunandi verslunum
- Framandi krydd og bragðefni í matargerð
- Eldhúshöld

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt að nemandinn:

- Nemendur þjálfist í notkun ólíkra eldhústækja og um umgengni og þrif á þeim
- Þjálfun í stækkun og minnkun uppskrifta og öryggi í matreiðslu (suða, steiking, bakstur)
- Nemendur vinna verkefni undir leiðsögn

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Eflid sjálfstæði í vinnubrögðum, ásamt hópvitund og samvinnu
- Þjálfun í að geta skipulagt með öðrum og útbúið ýmsa rétti

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Notað er leiðsagnarmat í kennslunni þar sem lögð er áhersla á eftirfarandi: Mat á verkefnavinnu, næringarþekkingu, almennri umgengni, hreinlæti, kryddkunnáttu og þekkingu á matarsýkingum
- Könnunarpróf í næringarfræði
-

3.4. Hönnun og smíði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Prjónastokkur úr tré. Útsögunarverkefni unnið með tifsög, unnið úr trjágreinum, frágangur á verkefninu*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Kennslubækur í smíði fyrir 9. bekk, verkefni af internetinu*
- *Ýmis verkfæri sem nýtast við viðfangsefnið, bæði handverkfæri og rafmagnsverkfæri*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Sýnikennsla og útskýringar*
- *Skriflegar leiðbeiningar*
- *Sýnishorn og myndir eru nýtt til að nemendur geri sér betur grein fyrir lokaafurð*
- *Nemendur vinna verkefni sín undir leiðsögn kennara og fá aðstoð eftir þörfum*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Stefnt er að því að allir nemendur geri sömu verkefni en útfærsla getur verið mismunandi þannig að hver og einn geti unnið út frá eigin hæfni og getu*
- *Nemendur vinna eins sjálfstætt og mögulegt er*
- *Stundum vinna nemendur sem eru á sama stað í verkefni saman í minni hópum. Þeir fá þá sameiginlega útskýringar og styðja síðan hvern annan*
- *Nemendur sem gengur vel með ákveðin verkefni aðstoða stundum samnemendur sína*
- *Fyrir þá sem geta er fengist við einstaklingsverkefni*
- *Aukaverkefni eru til taks ef með þarf*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi: Notað er leiðsagnarmat í kennslunni þar sem eftirfarandi þættir eru metnir: vinnusemi, áhugi og umgengni.

3.5. Textilmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Prjónaverkefni sem hver og einn velur út frá áhuga og getu*
- *Saumaverkefni sem hver og einn velur út frá áhuga og getu*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Ýmsar textílþækur og blöð*
- *Internetið*
- *Vinnuleiðbeiningar frá kennara*
- *Sýnishorn frá kennara*
- *Ýmis tæki og tól sem tilheyra faginu*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur nota uppskriftir, snið og skriflegar leiðbeiningar*
- *Nemendur vinna eins sjálfstætt og mögulegt er*

- Nemendur vinna verkefni sín undir leiðsögn kennara og fá aðstoð eftir þörfum

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur velja sjálfir verkefni út frá áhuga og getu. Kennari leiðbeinir ef þess þarf
- Útfærsla á verkefnum getur verið mismunandi þannig að hver og einn geti unnið út frá eigin hæfni og getu
- Lögð er áhersla á að nemendur klári verkefni sem þeir byrja á. Ef nemandi kemst að því að verkefnið er of krefjandi má breyta verkefninu í eitthvað annað hvenær sem er í ferlinu
- Stundum vinna nemendur sem eru að gera sömu eða svipuð verkefni saman í minni hópum. Þeir hjálpast að og styðja hvern annan og fá sameiginlega leiðbeiningar þegar þess þarf

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi: Notað er leiðsagnarmat í kennslunni þar sem eftirfarandi þættir eru metnir; áhugi, frumkvæði, vinnubrögð og umgengni.

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í list- og verkgreinum

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í listgreinar
A	Nemandi getur sýnt frumkvæði og þor, gert tilraunir í listsköpun og valið og beitt mjög vel viðeigandi aðferðum og tækni. Beitt fjölbreyttu formi og stíl til þess að skapa á sjálfstæðan hátt verk byggðu á eigin hugmyndum, útskýrt og rökstutt vinnuferli frá hugmynd að lokaverki. Túlkað verk með góðri tilfinningu fyrir hrynjandi og blæbrigðum. Lýst, greint og rætt mjög vel inntak eigin verka og annarra, sett í menningarlegt, sögulegt og samfélagslegt samhengi og beitt markvisst orðaforða og hugtökum í listum. Gert mjög vel grein fyrir fjölbreyttu hlutverki lista í menningar- og atvinnulífi samfélagsins
B	Nemandi getur sýnt frumkvæði og þor, gert tilraunir í listsköpun og valið og beitt viðeigandi aðferðum og tækni. Beitt fjölbreyttu formi og stíl til þess að skapa verk byggðu á eigin hugmyndum, útskýrt vinnuferli frá hugmynd að lokaverki. Túlkað verk með nokkurri tilfinningu fyrir hrynjandi og blæbrigðum. Lýst, greint og rætt inntak eigin verka og annarra, sett í menningarlegt, sögulegt og samfélagslegt samhengi og beitt orðaforða og hugtökum í listum. Gert grein fyrir fjölbreyttu hlutverki lista í menningar- og atvinnulífi samfélagsins.
C	Nemandi getur sýnt nokkurt frumkvæði og þor, gert tilraunir í listsköpun og valið og beitt viðeigandi aðferðum og tækni á nokkurn hátt. Beitt sæmilega fjölbreyttu formi og stíl til þess að skapa verk byggðu á eigin hugmyndum, lýst vinnuferli frá hugmynd að lokaverki. Túlkað að vissu marki blæbrigði verka. Sagt frá inntaki eigin verka og annarra, sett að einhverju leyti í menningarlegt, sögulegt og samfélagslegt samhengi og notað að vissu marki orðaforða og hugtök í listum. Gert að vissu marki grein fyrir fjölbreyttu hlutverki lista í menningar- og atvinnulífi samfélagsins
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

Mats- kvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í verkgreinum
A	<p>Nemandi getur skipulagt vinnu sína mjög vel og beitt fjölbreyttum aðferðum og tækni í sjálfstæðri og skapandi vinnu. Tjáð sig á sjálfstæðan hátt með vinnuteikningu, útfært eigin hugmyndir og unnið af öryggi eftir hönnunarferli. Greint og rætt viðfangsefni sitt á gagnrýninn hátt með rökstuðningi og notað til þess viðeigandi hugtök. Valið af öryggi og sjálfstæði efni út frá umhverfissjónarmiðum, tengt vinnu sína við sjálfbæra þróun og sýnt það í verki. Greint af nákvæmni frá mismunandi efnum og tækjum sem notuð eru, sýnt af öryggi réttar vinnustellingar og mjög góða umgengni. Greint og rökstutt hagnýtingu og nýsköpun í verkefnum og rætt af innsæi og sjálfstæði mögulegar lausnir*. Lýst af nákvæmni einkennum íslenskrar og erlendarar menningar í samhengi við verkgreinar og hvaða áhrif hún hefur á daglegt líf. Útskýrt af nákvæmni hvað felst í heilbrigðum lífsháttum, tengslum þeirra við heilsufar og sett í samhengi við ábyrgð hvers og eins á eigin heilsufari. Greint og rætt af nákvæmni inntak næringarfræðinnar, tengslin milli næringarefna, hráefna, matreiðslu og heilsufars og rökstutt hvernig þessir þættir stuðla að heilbrigði.</p>
B	<p>Nemandi getur skipulagt vinnu sína vel og beitt nokkrum aðferðum og tækni í sjálfstæðri og skapandi vinnu. Tjáð sig með vinnuteikningu, útfært eigin hugmyndir og unnið eftir hönnunarferli. Greint og rætt viðfangsefni sitt og notað til þess algeng hugtök. Valið efni af sjálfstæði út frá umhverfissjónarmiðum, tengt vinnu sína við sjálfbæra þróun og sýnt það í verki. Greint frá mismunandi efnum og tækjum sem notuð eru, sýnt réttar vinnustellingar og góða umgengni. Greint hagnýtingu og nýsköpun í verkefnum og rætt af sjálfstæði mögulegar lausnir. Lýst einkennum íslenskrar og erlendarar menningar í samhengi við verkgreinar og hvaða áhrif hún hefur á daglegt líf. Útskýrt hvað felst í heilbrigðum lífsháttum, tengslum þeirra við heilsufar og sett í samhengi við ábyrgð hvers og eins á eigin heilsufari. Greint og rætt inntak næringarfræðinnar, tengslin milli næringarefna, hráefna, matreiðslu og heilsufars og gert grein fyrir hvernig þessir þættir stuðla að heilbrigði.</p>
C	<p>Nemandi getur skipulagt vinnu sína nokkuð vel og beitt einföldum aðferðum og tækni í sjálfstæðri og skapandi vinnu. Tjáð sig á einfaldan hátt með vinnuteikningu, útfært eigin hugmyndir og unnið með leiðsögn eftir hönnunarferli. Greint og rætt viðfangsefni sitt að nokkru leyti og notað til þess algeng hugtök. Valið með leiðsögn efni út frá umhverfissjónarmiðum, tengt vinnu sína við sjálfbæra þróun og sýnt það í verki. Greint að nokkru leyti frá mismunandi efnum og tækjum sem notuð eru, sýnt að jafnaði réttar vinnustellingar og sæmilega umgengni. Greint með leiðsögn hagnýtingu og nýsköpun í verkefnum og rætt mögulegar lausnir. Lýst nokkrum einkennum íslenskrar og erlendarar menningar í samhengi við verkgreinar og hvaða áhrif hún hefur á daglegt líf. Útskýrt að nokkru leyti hvað felst í heilbrigðum lífsháttum og tengslum þeirra við heilsufar. Greint og rætt að vissu marki inntak næringarfræðinnar og tengslin milli matreiðslu og heilsufars.</p>
D	<p>Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.</p>

4. Náttúrugreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í náttúrugreinum í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum Við lok árgangs geti nemandi:
Geta til aðgerða:	<ul style="list-style-type: none"> greint stöðu mála í eigin umhverfi og komið hugmyndum sínum um lausnir eða bætingu á framfæri
Nýsköpun og hagnýting þekkingar:	<ul style="list-style-type: none"> tekið þátt í skipulagi í hópi eftir verkskiptri tímaáætlun við að hanna umhverfi, hlut eða kerfi
Gildi og hlutverk vísinda og tækni:	<ul style="list-style-type: none"> greint og sagt frá niðurstöðum rannsókna og nýtt sér þær til að útskýra hluti og fyrirbæri lesið og skrifað um hugtök í náttúruvísindum ásamt því að geta notað algengustu hugtökin í samræðum skýrt með dæmum hvernig tækni og vísindi hafa áhrif á líf fólks unnið með þekkingu og með vinnubrögðum í náttúrufræði við lausn annarra verkefna og útskýrt og gagnrýnt hugsanleg áhrif nýrrar tækni
Vinnubrögð og færni:	<ul style="list-style-type: none"> framkvæmt og útskýrt athuganir úti og inni lesið texta um náttúruvísindi sér til gagns og farið eftir leiðbeiningum aflað sér upplýsinga um náttúruvísindi úr heimildum á íslensku og erlendum málum beitt vísindalegum vinnubrögðum, s.s. tilraunum, við öflun einfaldra upplýsinga og útskýrt ferlið kannað áreiðanleika heimilda með því að nota bækur, netið og aðrar upplýsingaveitur gefið skýringar á og rökstutt niðurstöður athugana á skýran og skipulegan hátt dregið ályktanir af gögnum og gefið ólíkar skýringar með því að nota ólík sjónarhorn í náttúruvísindum
Ábyrgð á umhverfinu:	<ul style="list-style-type: none"> skoðað og skráð atburði eða fyrirbæri sem snerta samspil manns og umhverfis á Íslandi og sagt frá og gagnrýnt hugsanlega þróun í framtíðinni sýnt fram á getu til að vinna að umbótum í eigin sveitarfélagi eða í frjálsum félagasamtökum
Að búa á jörðinni:	<ul style="list-style-type: none"> gert grein fyrir árstíðabundnu veðurlagi og af hverju veðurfar breytist eftir árstíðum gert grein fyrir stöðu jarðar í himingeimnum og hvernig hreyfingar jarðar og sólar tengist árstíðarskiptum útskýrt og rætt ástæður náttúruverndar
Lífsskilyrði manna:	<ul style="list-style-type: none"> lýst helstu líffærum og líffærakerfum mannlíkamans, gerðum fruma, líffærum og starfsemi þeirra útskýrt tengsl heilbrigðis og neyslumynsturs einstaklinga rætt hvað einkennir lífsskilyrði manna og hverjir eru helstu áhættuþættir daglegs lífs

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum Við lok árgangs geti nemandi:
	<ul style="list-style-type: none"> útskýrt hvernig fóstur verður til og þroskast, hvað felst í ábyrgri kynhegðun og rætt eigin ábyrgð á líkamlegu og andlegu heilbrigði, bæði sín og annarra lýst hringrás efna og flæði orku í náttúrunni, útskýrt ljóstillifun og bruna og gildi þeirra
Heilbrigði umhverfisins:	<ul style="list-style-type: none"> gert grein fyrir og nefnt dæmi um efnabreytingar og hamskipti

Náttúrufræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Heimur efnafræðinnar
- Frumeindir og sameindir
- Lotukerfið
- Efnabreytingar
- Varmi og veður
- Líkaminn – frumur sem starfa saman
- Melting og öndun
- Blóðrásin
- Húðin og stoð- og hreyfikerfið
- Taugakerfið stjórnar líkamanum
- Kynlíf og kærleikur
- Vímuefni

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Efnisheimurinn
- Eðlisfræði I
- Mannlíkaminn
- Sunflower forritið
- Fræðslumyndir
- Ítarefni af vef
- Ýmsir námsvefir

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Námið fer fram í kennslustundum
- Umræður og hópvinna

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur vinna að verkefnum og taka þátt í tímum

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi: Leiðsagnarmat er viðhaft, þar sem verkefni, próf og þátttaka og virkni í tímum metin.

5. Samfélagsgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í samfélagsgreinum í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir: Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	
Við lok árgangs geti nemandi:	
<p><i>Reynsluheimur:</i> (Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ígrundað víxlverkun samfélags, stjórn mála, náttúru, trúar og lífsviðhorfa í tímans rás í samhengi nærsamfélags og hnattvæðingar sýnt fram á þekkingu og gagnrýna sýn á tímabil, atburði, persónur, menningartengsl og þróunarferla á ýmsum tímum, sem vísað er til í þjóðfélagsumræðu gert sér grein fyrir hlutverki heimilda, sjónarhorna og gildismats í sögu og sameiginlegum minningum séð hvernig sagan hefur mótast af umhverfisþáttum og samfélagsskipulagi, þjóðfélagsshreyfingum og hugmyndastefnum, viljaverkum og tilviljunum greint afmarkaða efnisþætti stórrar eða smárrar sögu, nálgarar eða fjarlægjar útskýrt með dæmum hvernig sagan birtist í textum og munum, hefðum og minningum rætt og borið saman ólík lífsviðhorf og gert sér grein fyrir hvað er sameiginlegt og hvað sérstætt aflað sér, hagnýtt, ígrundað og metið upplýsingar um menningar- og samfélagsmálefni sem birtast í munnlegum flutningi, samræðum, texta og myndrænum búningi rökrætt mikilvæg hugtök, sem notuð eru um menningar- og samfélagsmálefni rökstutt gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dyggða og gildismats, sem mikilvægs þáttar í heilbrigðri sjálfsvitund útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vinahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur gefið skýringar og rökrætt gerð og þróun íslensks þjóðfélags í ljósi innlendra og alþjóðlegra áhrifaþátta
<p><i>Hugarheimur:</i> (Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum)</p>	<ul style="list-style-type: none"> beitt hugtökunum kyn, kynhneigð og kynhlutverk og útskýrt hvaða hlutverki þau þjóna í kyngervi einstaklinga og sjálfsmynd lýst margbreytileika tilfinninga og bent á víxlverkun tilfinninga, hugsunar, hegðunar og samskipta sýnt styrk til að bera ábyrgð á eigin lífi, lífsháttum og heilbrigði sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn og viðhorf, á ýmsum stöðum og tímum
<p><i>Félagsheimur:</i> (Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra)</p>	<ul style="list-style-type: none"> komið þekkingu sinni og viðhorfum á framfæri með fjölbreyttum og markvissum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra sinnt velferð og hag samferðafólks síns sýnt sjálfsgaga, sjálfstraust og virðingu í margvíslegum samskiptum og samstarfi við ólíka einstaklinga tekið sjálfstæðan þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu fengist við samfélagsleg og siðferðileg málefni af mismunandi sjónarhóli

5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Heimspeki- og siðfræðilegum spurningum er fléttað saman við sögu, lífsleikni og annað námsefni í samfélagsgreinum
- Unnið með hæfni í gagnrýnni hugsun, sanvinnu og tjáningu

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Styrjaldir og kreppa
- Lýðræði og tækni
- Frelsi og velferð
- Að sitja fil: Nám í skóla um hamingju og velferð

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Umræður og verkefnavinna nemenda í tengslum við siðfræðilegar spurningar í sögu og landafræði

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Gert er ráð fyrir þátttöku allra nemenda í umræðum

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Ýmiss konar verkefnavinna nemenda; verkefnaaðlögun
- Virkniathugun og þátttaka nemenda í kennslustundum metin með hliðsjón af virðingu, sjálfsga og sjálfstrausti
- Leiðsagnarmat

5.2. Jafnrétti og lífsleikni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Fjallað er um kyn, kynhneigð, kynhlutverk og kyngervi
- Fjallað um tilfinningar, heilbrigði og tengsl tilfinninga, hugsunar, hegðunar og samskipta.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ég, þú og við öll – sögur og staðreyndir um jafnrétti
- Fáðu já – stuttmynd um mörkin á milli ofbeldis og kynlífs (tekið á bekkjarfundum)
- Að sitja fil – Nám í skóla um hamingju og velferð
- Námsgögn frá kennara og upplýsingaöflun nemenda í tengslum við verkefnavinnu nemenda
- Lífað í lýðræði
- Sjálfsvísindamaður – þróunarverkefni
- Örugg saman (tekið á bekkjarfundum)
- Ýmis vefsvæði, t.d. Sjúk ást

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Kennt í formi umræðna og verkefnavinnu nemenda*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Námið er lagt þannig upp að hver og einn nemandi geti lært það á eigin forsendum*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Ýmis einstaklings- og hópverkefni*
- *Sjálfsmat*
- *Virkniathugun í kennslustundum þar sem horft er til sjálfsgaga, sjálfstrausts og virðingar í samskiptum*
- *Leiðsagnarmat*

5.3. Landfræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 2 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Í sögunni er farið er valda þætti úr sögu 19. og 20. aldar, s.s. þróun velferðarsamfélagsins, styrjaldir, hugmyndir og tækni*
- *Nemendur rýna í heimildir, greina orsakasamhengi og þjálfast í sögu- og menningarlæsi*
- *Unnið er út frá ákveðnum efnisþáttum í hverri námslotu*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Styrjaldir og kreppa: Saga 20. aldar*
- *Lýðræði og tækni: Saga 19. aldar*
- *Jón Sigurðsson og hugmyndir 20. aldar*
- *Frelsi og velferð: Saga 20. aldar II*
- *Árið 1918*
- *Annað námsefni og heimildir sem koma að gagni*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Ýmist samlestur eða heimalestur kennslubókar*
- *Fjölbreytt verkefnavinna nemenda í tímum og utan skóla*
- *Verkefnamiðað nám*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Námið er aðlagð að getu og þörfum einstakra nemenda í samráði við deildarstjóra, sérkennara og umsjónarkennara ef ástæða þykir til*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Kennslan er lotuskipt og fer námsmat fram jafnt og þétt í lotunni og einnig lokamat í hverri lotu. Við námsmat er stuðst við kaflapróf, verkefnavinna nemenda, einstaklingsmat í hópverkefnum og þátttöku í tímum*
- *Hver og einn einstaklingur getur nálgast viðfangsefni hverrar námslotu á mismunandi hæfniprepi. Viðfangsefni á hærri hæfniprepum reyna meira á færni á sviði gagnrýnnar hugsunar, sköpunar og*

sjálfstæðum vinnubrögðum. Í einstaka tilfellum eru matsviðmið aðlöguð að getu og þörfum einstakra nemenda í samráði við foreldra, deildarstjóra, sérkennara og umsjónarkennara ef ástæða þykir til

6. Skólaíþróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í skólaíþróttum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) matsviðmið og matskvarði sem liggja til grundvallar námsmati í lok annar.

a. Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 9. bekk Við lok árgangs geti nemandi:
Heilsa og velferð	<ul style="list-style-type: none"> • fylgt reglum í búningsklefa • tekið þátt í leikjum og leikrænum æfingum sem efla líkamsþol, styrk, hraða og viðbragð
Hreyfing og afkastageta	<ul style="list-style-type: none"> • sýnt jákvætt viðhorf og virkni í sundtímum • sýnt jákvætt viðhorf og virkni í íþróttatímum • þekkt undirstöðuatríði helstu íþróttagreina sem stundaðar eru hér á landi • þol – Ástjörn • þol – 3 mín. hlaup • styrkur – kviðkreppur – 30 sek. • samhæfing – sipp – 30 sek. • kraftur – langstökk – án atrennu • snerpa – 10 x 5 m hlaup • synt 500 m – þolsund • synt 100 m bringusund – tímataka • synt 50 m skriðsund – tímataka • synt 25 m baksund – tímataka • synt 25 m flugsund – viðstöðulaust • synt fatasund
Félagslegir þættir og samvinna	<ul style="list-style-type: none"> • sýnt samnemendum virðingu • sýnt kennara/starfsfólki virðingu
Öryggi og skipulag	<ul style="list-style-type: none"> • farið eftir fyrirmælum • farið eftir reglum sem snúa að umgengni í íþróttamannvirkjum, íþróttahúsum og sundstöðum • umgengist áhöld og tæki á öruggan hátt • mætt með íþróttaföt • mætt með sundföt

c. Grunnþættir menntunar í skólaíþróttum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í skólaíþróttum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar Að nemandi
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> taki þátt í æfingum og leikjum sér til ánægju ásamt því að efla eigið líkamshreysti taki þátt í íþróttum og sundi til að efla félagsleg tengsl og samvinnu við samnemendur taki ábyrgð á eigin heilsu og skilji mikilvægi svefns, rétttrar næringar og daglegrar hreyfingar
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> stundi fjölbreytta hreyfingu s.s. íþróttir, sund eða útivist sem eru án fordóma á skólatíma hafi fengið kynningu á sem flestum íþróttagreinum fái tækifæri, óháð kyni, til að njóta styrkleika sinna í íþróttum og sundi og ýta þar með undir jákvæða sjálfsmynd nemenda.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> fái tækifæri að velja sér æfingu eða leiki sem hann hefur áhuga á og er við hæfi hafi tækifæri til að koma með tillögur að æfingum eða leikjum eða hafa áhrif á skipulag kennslu þegar við á hafi jafnan rétt á við aðra að stunda hreyfingu í a.m.k. 3 svar í viku í 40 mín. í senn
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> þekki áhrif þjálfunar á helstu líffæri eins og hjarta og lungu en einnig á vöðva- og taugakerfið læri að taka sigri jafnt sem tapi og sýni íþróttamannslega framkomu taki þátt í leikjum sem styrkja samvinnu og samskipti nemenda þekki og fylgi leikreglum og geti skorið úr ágreiningi ef upp kemur
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> fái tækifæri til að velja leik eða hreyfingu sem honum finnst áhugaverð og skemmtileg hafi jákvæða upplifun af íþróttaiðkun og skilji mikilvægi reglubundinnar hreyfingar sé meðvitaður um gildi æfinga og leikja, leggi sig ávallt fram og sé virkur og áhugasamur í íþróttatímum og sundi
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> fái tækifæri til að búa til, útskýra eða hanna reglur eða leik fái tækifæri til að sjá um upphitun og skipuleggja kennslustund í íþróttum og sundi einn eða í hóp

6.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: Tvær 40 mínútna kennslustundir að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sundaðferðum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1 : **Grunnþættir líkams- og hreyfifroska**
  - Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki
- Viðfangsefni 2 : **Líkams- og heilsurækt**
  - Styrktaræfingar, stöðvaþjálfun, útihlaup, þrekpróf, þolpróf
- Viðfangsefni 3 : **Knattleikir**
  - Knattspyrna, handknattleikur, körfuknattleikur, blak
- Viðfangsefni 4 : **Spaðaíþróttir**
  - Badminton, tennis, bandý
- Viðfangsefni 5 : **Leikir**
  - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, sparkó, samvinnuleikir, ratleikir
- Viðfangsefni 6 : **Áhaldafimleikar**
  - Gólfæfingar, stökk yfir hest / kistu / kubbur, sveiflur í köðlum
- Viðfangsefni 7 : **Frjálssar íþróttir**
  - Hlaup, stökk, köst, víðivangshlaup, boðhlaup
- Viðfangsefni 8 : **Sértækir námsþættir**
  - Skólámót í leikjum, íþróttgreinum, frjálsum, sundi, skólaþrekmót, göngu- og hjólaferðir
- Viðfangsefni 9: **Vetrariþróttir**
  - Svig- og gönguskiðaiðkun, snjóbrettaiðkun, útivist að vetri

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1 : **Áhöld í íþróttasal**
  - **Minni áhöld:** Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur
  - **Stærri áhöld:** Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet
- Námsgagn 2 : **Áhöld í skóla og á skólalóð**
  - **Minni áhöld:** Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur
  - **Stærri áhöld:** Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfuspjöld, yfir-veggur

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: **Kennsla í íþróttahúsi**
  - **Íþróttasalur**
- Leið 2: **Kennsla utanhúss**
  - **Ásvellir**

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagna:

- Aðferð 1: **Kennsluáðferðir**
  - Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaráfingar, námsleikir, stöðvaþjálfun, áfangaþjálfun, stöðugt þjálfunarálag, þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermileikir, kannanir, hópvinna

- Aðferð 2: **Kennsluáðferðir og leiðir**
  - Íþad og tengd tæki, hljóðkerfi

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- **Leið 1: Heilsa og velferð**
  - **Námsmat:** Framfarir
- **Leið 2: Hreyfing og afkastageta**
  - **Námsmat:** Færni- og afkastagetupróf, Eurofitness próf (þol, styrkur, snerpa, samhæfing, liðleiki, kraftur)
- **Leið 3 ; Félagslegir þættir og samvinna**
  - **Námsmat:** Virkni í kennslustundum, þátttaka í tímum vetrarins, færni
- **Leið 4 ; Öryggi og skipulag:**
  - **Námsmat:** Að fara eftir reglum, m.a. öryggisreglum í íþróttahúsi, að fylgja fyrirmælum kennara og starfsmanna

6.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sunndaðferðum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í sundi eru:

- **Viðfangsefni 1; Grunnþættir líkams- og hreyfiproska**
  - Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni og líkamsbeitingu, samhæfingu, þoli, krafti, viðbragðs og hraða auk almennrar vatnsaðlögunar
  - Að nemandi geti synt 500 m þolsund og noti að lágmarki 3 sunndaðferðir þar sem ekki skal nota hverja aðferð skemur en 75 metra
- **Viðfangsefni 2; Bringusund**
  - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli, öndun, armtaki og fótatiki
  - Að nemandi geti synt 100 m bringusund undir ákveðnum lágmarkum:
    - Drengir; 2:15,0 mín.
    - Stúlkur; 2:20,0 mín.
- **Viðfangsefni 3; Skólabaksund**
  - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í armtaki og fótatiki.
- **Viðfangsefni 4; Skriðsund**
  - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli öndun, armtaki og fótatiki
  - Að nemandi geti synt 50 m skriðsund undir ákveðnum lágmarkum:
    - Drengir; 60,0 sek.
    - Stúlkur; 62 sek.
- **Viðfangsefni 5; Baksund**
  - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli, armtaki og fótatiki.
  - Að nemandi geti synt 25 m baksund undir ákveðnum lágmarkum:
    - Drengir; 32,0 sek
    - Stúlkur; 34,0 sek.
- **Viðfangsefni 6; Flugsund**
  - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli, armtaki og fótatiki.
  - Að nemandi geti synt viðstöðulaust 25 m flugsund
- **Viðfangsefni 7; Fatasund**
  - Að nemandi þjálfist í sundi í fötum:
    - Stunga af bakka, 50 metra fatasund, þar af 8-10metra kafasund. Troða marvaða og afklæðast á sundi. Synt tilbaka sömu vegalengd

- Viðfangsefni 8; Leikir
  - Að nemandi læri að bera virðingu fyrir þörfum og getu annarra
  - Að nemandi fái tækifæri til að bæta félagsþroska sinn og samskipti
  - Að nemandi geti tekið þátt í ýmsum leikjum í sundi til að auka færni í samvinnu og að efla þol, styrk, viðbragð og hraða

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1: **Áhöld í sundlaug**
  - Kútar, núðlur, flotbelti, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar, björgunardúkka

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: **Kennsla fer fram í**
  - Ásvallalaug
  - Unnið með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
    - Við upphaf kennsluárs
    - Um mitt kennsluár
    - Við lok kennsluárs
- Leið 2: **Heimanám (foreldrar)**
  - Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Aðferð 1: **Kennsluaðferðir**
  - Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautbrautir, hópvinna, samvinna, sköpun.
- Aðferð 2: **Kennsluaðferðir og leiðir**
  - IPad og tengd tækni, kennslutafla á bakka

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- Leið 1: **Heilsa og velferð;**
  - Námsmat
    - Framfarir
- Leið 2: **Hreyfing og afkastageta;**
  - Námsmat
    - Tæknileg útfærsla sundgreina
    - 9. sundstig
- Leið 3: **Félagslegir þættir og samvinna;**
  - Námsmat
    - Virkni í kennslustundum
    - Viðhorf
    - Áhugi
- Leið 4: **Öryggi og skipulag;**
  - Námsmat
    - Að fara eftir reglum á sundstöðum
    - Áhugi
- Leið 5: **Mæting;**
  - Raunmæting

7. Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í stærðfræði í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði <i>Við lok 9. bekkjar geti nemandi:</i>
<i>Að geta spurt og svarað með stærðfræði:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • fundið rök fyrir og rætt um fullyrðingar um stærðfræði, skilið og metið röksemdir sem settar eru fram af öðrum • leyst stærðfræðiprautir í tengslum við daglegt líf og viðfangsefni stærðfræðinnar og lagt mat á lausnirnar • túlkað og gagnrýnt stærðfræðileg líkön. Það getur m.a. falið í sér reikning, teikningar, myndrit, jöfnur og föll
<i>Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • notað mismunandi framsetningu sama fyrirbæris, hvort sem um er að ræða hlutbundna, myndræna, munnlega eða algebrulega framsetningu • lesið úr táknmáli stærðfræðinnar, notað það á merkingarbæran hátt, t.d. þýtt af daglegu máli yfir á táknmál stærðfræðinnar • tjáð sig um stærðfræðileg efni, munnlega, skriflega og myndrænt
<i>Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • unnið í samvinnu við aðra að lausnum stórra og smárra stærðfræðiverkefna og gefið öðrum viðbrögð, m.a. með því að spyrja markvisst • tekist á við verkefni úr umhverfinu eða samfélaginu, þar sem þarf að afla upplýsinga og meta þær • undirbúið og flutt munnlegar kynningar og skrifað texta um eigin vinnu með stærðfræði, m.a. með því að nota upplýsingatækni • lesið stærðfræilegan texta, skilið og tekið afstöðu til upplýsinga sem settar eru fram á táknmáli stærðfræðinnar
<i>Tölur og reikningur:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • notað rauntölur og greint samhengi milli talna í ólíkum talnamengjum • notað sätiskerfisriðhátt og sýnt að hann skilur þær reglur sem gilda um hann • gefið dæmi um mismunandi framsetningu hlutfalla og brota, skýrt sambandið milli almennra brota, tugabrota og prósentu • leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni og skriflegum útreikningum • notað hentugar aðferðir við reikning með ræðum tölum sem byggja á eigin skilningi og nýtt vasareikni í þeim tilgangi • notað almenn brot, tugabrot og prósentur við útreikninga á daglegum viðfangsefnum • nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna og notað þá þekkingu við útreikninga og mat á þeim
<i>Algebra:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • unnið með talnarunur og rúmfræðimynstur til að rannsaka, koma skipulagi á og alhæfa um það á táknmáli algebrunnar og sett fram stæður með breytistærðum • leyst jöfnur, notað breytistærðir og lýst sambandi þeirra með stæðum og föllum. • útbúið gildistöflur og gröf, ákvarðað lausnir á jöfnum með myndritum og lesið úr þeim

	<ul style="list-style-type: none"> • reiknað með ræðum tölum, m.a. við lausnir á jöfnum og öðrum viðfangsefnum algebru • túlkað jöfnur í hnitakerfi og notað teikningar í hnitakerfi til að leysa þær
Rúmfræði og mælingar:	<ul style="list-style-type: none"> • notað undirstöðuhugtök rúmfræðinnar þar með talin hugtök um stærðarhlutföll, innbyrðis afstöðu lína, færslur og fræðilega eiginleika tví- og þrívíðra forma • teiknað skýringarmyndir og unnið með teikningar annarra út frá gefnum forsendum, lýst og metið samband milli hlutar og teikningar af honum • notað mælikvarða og unnið með einslaga form og reiknað hliðarlengdir út frá þekktum eiginleikum • útskýrt reglu um hornasummu í marghyrningi, beitt henni í margvíslegu samhengi og reiknað horn út frá þekktum eiginleikum. • útskýrt setningu Pýþagórasar og reiknað hliðarlengdir í rétthyrndum þríhyrningum út frá henni • mælt ummál, flöt og rými, reiknað stærð þeirra og útskýrt hvað felst í mælihugtakinu • sett fram einföld rúmfræðileg rök og túlkað táknmál algebru með rúmfræði
Tölfræði og líkindi:	<ul style="list-style-type: none"> • lesið, skilið og lagt mat á upplýsingar um líkindi sem birtar eru á formi tölfræði, t.d. í fjölmiðlum • framkvæmt tilraunir þar sem líkur og tilviljun koma við sögu og túlkað niðurstöður sínar • notað einfalda talningu til að reikna og túlka líkur á atburðum

7. Stærðfræði

7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við skólanámskrá og aðalnámskrá grunnskóla.

Tímafjöldi: 1-6 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Að geta spurt og svarað með stærðfræði, að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar og að beita skipulögðum vinnubrögðum. Tölur og reikningur, algebra, rúmfræði og mælingar, tölfræði og líkindi

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Skali 2A nemendabók og æfingahefti, Skali 2B nemendabók og æfingahefti, ýmislegt ítarefni s.s. Átta-tíu 4, Almenn stærðfræði II, þrautir, þemu og vefefni

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt:

- Hópkennsla með innlögn, einstaklingskennsla þar sem námsefnið er aðlagð að þörfum nemenda (þar sem þörf er á). Nálgun á viðfangsefninu frá ýmsum sjónarhornum
- Nemendur fá þjálfun í að nota tungumál og verkfæri stærðfræðinnar við lausn á hinum ýmsu verkefnum á sem fjölbreyttastan máta, s.s. að geta unnið saman tveir eða fleiri, geti sýnt hvernig farið er að því að leysa verkefni/þrautir, skilji lausnaleiðina og geti útskýrt hana. Geti nýtt sér

hjálpargögn s.s. vasareikna, gráðuboga, hringfara o.fl. Að nemendur geti tekið þátt í umræðum um mismunandi lausnaleyðir

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat, einstaklings-, þara- eða hóppróf, einstaklings-, þara- eða hópverkefni. Námsmatsverkefni/próf verða lögð fyrir nemendur til að kanna hæfni samkvæmt hæfniviðmiðum Skólanámskrárinnar
- Jafningjamat þar sem bekkjarfélagar meta hvern annan
- Komið verður til móts við þarfir nemenda eftir því sem við verður komið, t.d. með aðlöguðum verkefnum og könnunum

7.2. Tölur, reikningur og algebra

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við skólanámskrá og aðalnámskrá grunnskóla.

Tímafjöldi: 1-6 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Nemendur fá þjálfun í samlagningu, frádrætti, margföldun og deilingu, kunni röð reikniaðgerða og geti beitt námundun þar sem við á
- Nemendur vinni með rauntölur og greini samhengi milli talna í ólíkum talnamengjum
- Nemendur þjálfist í að reikna með ræðum tölum m.a. við lausnir á jöfnum
- Nemendur þekki víxlreglu, tengireglu og dreifireglu
- Nemendur fá þjálfun í notkun talna, sætiskerfis, almennum brotum, tugabrotum og prósentum og geti skýrt sambandið þeirra á milli
- Nemendur geti notað tákni (bókstaf) í stæðum og jöfnum fyrir óþekkt stærð
- Nemendur þjálfist í að vinna með stæður, að leysa jöfnur og einfaldar ójöfnur, búa til gildistöflur og setja fram á myndrænan hátt og þjálfist í að lesa úr þeim
- Nemendur útbúa gildistöflur og gröf, ákvarða lausnir á jöfnum með myndritum og lesa úr þeim
- Nemendur fá þjálfun í að nota tákniálgebrunnar til að rannsaka, koma skipulagi á og alhæfa ýmsar talnarunur og rúmfræðimynstur
- Nemendur geti nýtt sér hjálpargögn s.s. vasareikna, gráðuboga, hringfara o.fl.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Skali 2A nemendabók og æfingahefti, Skali 2B nemendabók og æfingahefti, ýmislegt ítarefni, s.s. Átta-tíu 4, Almenn stærðfræði II, þrautir, þemu og vefefni

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara á skipulagi kennslustundar og á ákveðnum námsþáttum
- Nemendur vinna verkefni úr kennslubókum einstaklingslega, í þaravinnu og hópvinnu
- Nemendur geta nýtt sér hjálpargögn s.s. vasareikna, gráðuboga, hringfara o.fl.
- Nemendur taka þátt í umræðum um mismunandi lausnaleyðir og noti tungumál stærðfræðinnar m.a. með því að kynna verkefni ýmist úr ræðustól eða úr sæti
- Námsfernið er aðlagð að þörfum nemenda (þar sem þörf er á)
- Nemendur nálgast viðfangsefni út frá ýmsum sjónarhornum með það að leiðarljósi að auka hæfni hvers og eins

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat, einstaklings-, þara- eða hóppróf, einstaklings-, þara- eða hópverkefni. Námsmatsverkefni/próf verða lögð fyrir nemendur til að kanna hæfni samkvæmt hæfniviðmiðum Skólanámskrárinnar
- Jafningjamat þar sem bekkjarfélagar meta hvern annan
- Komið verður til móts við þarfir nemenda eftir því sem við verður komið, t.d. með aðlöguðum verkefnum og könnunum

7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við skólanámskrá og aðalnámskrá grunnskóla. Tímafjöldi: 1-6 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Nemendur fá þjálfun í samlagningu, frádrætti, margföldun og deilingu, kunni röð reikniáðgerða og geti beitt námundun þar sem við á
- Nemendur fá þjálfun í að nota mælikvarða, að teikna skýringarmyndir
- Nemendur fá þjálfun í notkun rúmfræðihugtaka
- Nemendur fá þjálfun í að reikna dæmi þar sem setning Pýþagórasar er notuð
- Nemendur fá þjálfun í að reikna hornasummu hyrninga, ummál, flatarmál og rúmmál þeirra út frá þekktum eiginleikum
- Nemendur fá þjálfun í að vinna með þvermál, geisla/radíus, ummál og flatarmál hrings
- Nemendur fá þjálfun í notkun talna, almennum brotum, tugabrotum og prósentum
- Nemendur fá þjálfun í að nota tölfræðihugtök til að setja fram, lýsa, skýra og túlka gögn
- Nemendur fá þjálfun í að lesa, skilja og leggja mat á líkindi á tölfræðilegu formi
- Nemendur geti nýtt sér hjálpargögn s.s. vasareikna, gráðuboga, hringfara o.fl.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Skali 2A nemendabók og æfingahefti, Skali 2B nemendabók og æfingahefti, ýmislegt ítarefni, s.s. Átta-tíu 4, Almenn stærðfræði II, þrautir, þemu og vefefni

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara á skipulagi kennslustundar og á ákveðnum námsþáttum
- Nemendur vinna verkefni úr kennslubókum einstaklingslega, í þaravinnu og hópvinnu
- Nemendur geti nýtt sér hjálpargögn s.s. vasareikna, gráðuboga, hringfara o.fl.
- Nemendur taki þátt í umræðum um mismunandi lausnaleiðir og noti tungumál stærðfræðinnar m.a. með því að kynna verkefni ýmist úr ræðustól eða úr sæti
- Námsefnið er aðlagð að þörfum nemenda (þar sem þörf er á)
- Nemendur nálgist viðfangsefni út frá ýmsum sjónarhornum með það að leiðarljósi að auka hæfni hvers og eins

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat, einstaklings-, þara- eða hóppróf, einstaklings-, þara- eða hópverkefni. Námsmatsverkefni/próf verða lögð fyrir nemendur til að kanna hæfni samkvæmt hæfniviðmiðum Skólanámskrárinnar
- Jafningjamat þar sem bekkjarfélagar meta hvern annan
- Komið verður til móts við þarfir nemenda eftir því sem við verður komið, t.d. með aðlöguðum verkefnum og könnunum

Skólaeinkunn að vori byggir á hæfni- og matsviðmiðum Aðalnámskrár grunnskóla.

8. Upplýsinga- og tæknimennt

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í upplýsinga- og tæknimennt í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt Við lok árgangs geti nemandi:
Vinnulag og vinnubrögð:	<ul style="list-style-type: none"> • nýtt upplýsingaverið á nokkuð fjölbreyttan hátt til þekkingaröflunar og miðlunar • unnið sjálfstætt og tekið ábyrgð á eigin námsframvindu • unnið á skapandi og gagnrýnni hátt, að mestu sjálfstætt og með öðrum • nýtt sér að mestu leyti möguleika margvíslegs tæknibúnaðar á nokkuð hagkvæman og markvissan hátt • beitt réttri fingrasetningu
Upplýsingaöflun og úrvinnsla:	<ul style="list-style-type: none"> • nýtt hugbúnað/forrit og önnur gögn við upplýsingaleit • nýtt efni í margvíslegu formi og rafrænan stuðning s.s. ítarefni, efni úr fjölmiðlum, orðabækur, veforðasöfn, leiðréttingarforrit, tungumálaforrit og leitarforrit og umgengist efnið af gagnrýni • beitt með leiðsögn gagnrýnni hugsun við að veða og meta upplýsingar með tilliti til gæða og efnismeðferðar þeirra • unnið með heimildir, virt siðferði í heimildavinnu og geti sett fram heimildaskrá samkvæmt viðurkenndum aðferðum • nýtt hugbúnað og forrit nokkuð sjálfstætt, við uppsetningu ritgerða og ritsmíða samkvæmt viðmiðum um uppsetningu og frágang • þekkt hugbúnað/forrit, með nokkru öryggi, við framsetningu á tölulegum gögnum
Tækni og búnaður:	<ul style="list-style-type: none"> • nýtt hugbúnað/forrit við frekar flókna framsetningu ritunarverkefna og tölulegra gagna • nýtt nokkuð sjálfstætt hugbúnað/forrit við myndvinnslu, hljóðvinnslu og gerð myndbanda • nýtt hugbúnað/forrit við fjölbreyttar vefsmíðar
Sköpun og miðlun:	<ul style="list-style-type: none"> • útskýrt einfaldan hugbúnað • nýtt hugbúnað við forritun og miðlun þekkingar á fjölbreyttan og skapandi hátt
Siðferði og öryggismál:	<ul style="list-style-type: none"> • sýnt ábyrgð við meðferð og dreifingu upplýsinga hvort sem er til persónulegra nota eða heimilda- og verkefnavinnu • nýtt rafrænar leiðir og samskiptamiðla af ábyrgð, unnið í samræmi við reglur um ábyrga netnotkun og verið meðvitaður um eigin ábyrgð

8.1. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennstund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Rétt fingrasetning
- Notkun á hugbúnaði til ritvinnslu
- Notkun á forriti til vinnu með tölum
- Æfing í forritun s.s. tölvuleikjagerð (notkun forrits) og forritun (notkun á hugbúnaði á vef)
- Æfingar í að leita á vef
- Umræða um ábyrga netnotkun
- Nemendur útbúa einfalda vefsíðu

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Vefsíðan Typingweb.com
- Ritvinnsluforrit
- Vefsíða um forritun (One hour code)
- Leitarsíður
- Myndbönd og fleira af nams.is um netnotkun.
- Forritið *Multimedia fusion 2*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur mæta einu sinni í viku í 40 mín í tölvustofu og vinna verkefni

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur vinna verkefni á sínum hraða með aðstoð kennara

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Leiðsagnarmat, nemendur fá einkunn miðað við vinnubrögð, hegðun, frágang og áhuga.

9. Valgreinar

Eftirfarandi valgreinar eru kenndar skólaárið 2020 - 2021:

Aukin lestrarfærni

Nemendur lesa frjálislestrarbækur og læra tækni til að auka lestrarhraða sinn.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Enska ritun — fyrir nemendur í 9. og 10. bekk

Creative writing. Think you can write fantasy like J.K. Rowling? Have you thought up the next best seller? Or want to try your hand at poetry or plays? We will look at different styles of creative writing and you get your chance to have a go. Matskvarði, A-D.

Fatahönnun

Nemendur hanna og sauma flík, fylgihlut eða heimilistextíl (s. s. púða, rúmteppi o.fl.) að eigin vali. Lögð verður sérstök áhersla á hugmyndavinnu, þekkingaröflun og fræðslu um mismunandi efni og eiginleika þeirra.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni, áhugi, frumkvæði, vinnubrögð og umgengni nemenda er metinn. Matskvarði: A – D.

Forritun

Í þessum valáfanga læra nemendur helstu grunnatriði forritunar og þeim beitt á ýmis verkefni.

Áhersla er lögð á lærdóm í gegnum verkefnavinnu frekar en fræðilega nálgun.

Nemendur smíða einföld forrit þar sem helstu grunnatriði forritunar eru prófuð.

Unnið verður í þróunarumhverfinu CodeBlocks og notast verður við forritunarmálið C++.

Eftir að áfanganum lýkur ættu nemendur að hafa öðlast þekkingu á grunnatriðum forritunar.

Í framhaldinu geta nemendur haldið áfram að byggja sjálfir ofan á þá þekkingu sem þeir hafa öðlast, hvort sem er í C++ eða öðrum forritunarmálum. Matskvarði: A – D.

Heimanám

Nemendur geta komið með heimaverkefni sín í öllum námsgreinum og fengið aðstoð frá kennara.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Heimilismatur

Hver vill ekki kunna að búa til frá grunni:

Steiktar fiskibollur m/hrísgrjónum og alvöru karrýsósu

Plokkfisk m/heimabökuðu rúgbrauði

Sjóða slátur m/rófum, uppstúf og soðnar kartöflur

Soðnar kjötbollur með ekta kartöflumús og smjöri

Lambalæri m/sykurbrúnuðum kartöflum, soðsósu, heimatilbúnu rauðkáli og brúnni sósu.

Nauta gúllas m/ekta kartöflumús

Þetta eru bara dæmi, við búum til mat sem hefur verið við lýði á borðum íslenskra heimila marga áratugi.

Að kunna að búa til sósu frá grunni er ekki sem allir kunna, hvað þá að búa til alvöru kartöflumús.

Margir fullorðnir kunna ekki einu sinni að sykurbrúna kartöflur. Maturinn er svo borðaður í lok kennslustundar.

Markmið með þessu vali að viðkomandi nemendur læri að búa til góðan, næringarríkann heimilismat.

Matskvarði: A – D.

Hlaðvarp / Podcast

Í þessum valáfanga læra nemendur að búa til sitt eigið hlaðvarp, eða „podcast“ frá grunni, allt frá hugmynd and fullbúnu hlaðvarpi. Áhersla er lögð á lærdóm í gegnum verkefnavinnu. Farið verður yfir hugmyndavinnu að efni, handritsgerð, undirbúning fyrir upptöku, upptöku, hljóðvinnslu, eftirvinnslu og útgáfu á hlaðvarpi. Eftir að áfanganum lýkur ættu nemendur að vera orðnir fullfærir um að vinna sitt eigið hlaðvarp. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Íslenska upprifjun

Valgreinin er ætluð þeim nemendum sem ekki hafa náð tilætluðum árangri í íslensku og vilja gera sérstakt átak til þess að bæta úr því. Áhersla verður m.a. lögð á upprifjun á námsefni yngri bekkja og þá einkum málfræði og stafsetningu. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Jóga, hugleiðsla og slökun

Kundalini jóga: Það er markvisst jógakerfi með eflandi jóga- og öndunaræfingum, hugleiðslu, möntrum og slökun. Unnið er að því að lyfta orkunni upp, bæta jafnvægi orkustöðva og vikka vitund okkar. Með því að ástunda kundalini jóga getum við styrkt taugakerfið, innkirtlakerfið og ónæmiskerfið og komið jafnvægi á líkama, huga og anda. Við verðum sveigjanlegri og styrkjum bæði líkamlegt og andlegt úthald fyrir lífið sjálft. Jóga eykur andlega orku og gefur okkur innri frið og styrk til að mæta verkefnum dagsins. Þegar við vekjum upp okkar eigin orku finnum við að streitan minnkar en viljastyrkur og lífsgleði eflast. Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Kvikmyndir í náttúrufræði

Horfum á góðar bíómyndir er tengjast náttúruvísindum. Þær myndir sem við ætlum að horfa á eru: Apollo 13, The Martian, The Island, Wall-e, Gravity, Contagion, Gattaca, A Civil Action og Evolution. Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Líf- og vistfræði

Farið verður í vistfræði og líffræði. Í vistfræðinni verður lögð áhersla á tengsl lífvera við umhverfi sitt og hvernig menn hafa áhrif á umhverfi sitt. Nemendur kanna umhverfi sitt í nágrenni við skólann. Í líffræðinni verða teknir fyrir sérstaklega áhugaverðir kaflar í Mannlíkamanum.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni, áhugi og vinnubrögð nemenda er metinn. Matskvarði: A – D.

Ljósmyndun og myndvinnsla í tölvum

Áhersla er lögð á að nemendur læri grundvallaratriði í ljósmyndun og myndvinnslu. Nemendur æfa sig í að taka stafrænar myndir og færa myndir af myndavél (síma) í tölvu. Einnig að nýta sér myndir af netinu til eigin nota og breyta myndum s.s. bakgrunni og ýmsu öðru. Farið verður í helstu atriði varðandi myndvinnslu og undirstöðuatriði kennd í myndvinnsluforritum.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Náttúrufræði — Almenn líffræði

Ætla þú á raunvísindabraut/náttúrufræðibraut í framhaldsskóla? Þá er þessi valgrein fyrir þig. Farið er í fyrstu kafla í Almennri líffræði eftir Ólaf Halldórsson sem er kennd víða í framhaldsskólum. Nemendur kafað dýpra í námsefnið til frekari undirbúnings fyrir framhaldsskóla. Lögð er áhersla á að nemandi sýni sjálfsæð vinnubrögð með verkefnavinnu. Námsmat lokið/ólokið.

Nemendaráð

Þeim sem skipa sæti í nemendaráðinu ber að stuðla að líflegu félagslífi innan skólans í samvinnu við starfsmenn Versins og stjórnendur skólans sem munu meta framlag nemandans til starfsins.

Þau sem velja þetta val geta boðið sig fram sem formann nemendaráðs. Formaður ásamt varaformanni vinnur með starfsfólki Versins, stjórnendum skólans, unglingum úr öðrum skólum og skólanum sjálfum og situr meðal annars í skólaráði.

Verkefni nemendaráðsins verða tilgreind á vikulegum fundum á skólatíma og eru til að mynda að skreyta og undirbúa fyrir viðburði, fjáraflanir og dagskrágerð fyrir Verið. Nemendaráð kemur að undirbúningi Grunnskólahátíðarinnar, Hrekks, SamFestingsins, Stíls, danskeppinnar og fleiri viðburða á skólatíma og utan hans.

Nemendaráð mun sjá um að mynda skreytinganefnd sem kemur til með að skreyta fyrir viðburði. Þeir sem eru í skreytinganefnd koma með hugmyndir um skreytingar á viðburðum og mæta til að undirbúa þá með starfsmönnum Versins.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni, kynningu á verkefnum og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Olíumálun

Kennt verður hvernig á að vinna með olíulíti. Unnin verða eitt til tvö verk. Annað verkið verður eftirgerð af frægum verkum sem gott er að vinna til að æfa blöndun lita, hitt verkið verður unnið út frá uppstillingu með spaða og pallettuhnífum. Mat fer eftir færni, sköpun, meðferð lita, sjálfstæði í vinnubrögðum og hvernig gengið er frá áhöldum og litum. Matskvarði: A – D.

Púl er cool

Markmið áfangans er að kynna fyrir nemendum það sem er í boði fyrir þau, hvað íþróttir og hreyfingu varðar í þeirra nærumhverfi. Farið verður í vettvangsferðir þar sem kennarar/þjálfarar taka á móti nemendum, kynna fyrir þeim starfsemi sína og hvað þau hafa upp á að bjóða. Auk þess fá krakkarnir að spreyta sig í hinum ýmsu æfingum á þeim stöðum sem farið verður á undir leiðsögn kennara/þjálfara.

Áfanginn er bæði ætlaður fyrir krakka sem hafa brennandi áhuga á íþróttum/hreyfingu og einnig fyrir þá krakka sem ekki stunda reglulega hreyfingu en eru opin fyrir því að prófa eitthvað nýtt sem vakið gæti hjá þeim áhuga og leitt til þess að þau fari að stunda regulega hreyfingu í kjölfarið.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Skák

Skák er góð þjálfun fyrir einbeitingu og rökhugsun. Lögð verður áhersla á að tefla í tímunum en jafnframt að dýpka skilning nemenda með því að fara í byrjun, miðtafl og endatafl. Þá er stefnt að því að fá heimsóknir, fara í vettvangsferðir og taka þátt í skákmótum. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Skólahreysti

Markmiðið er að undirbúa nemendur fyrir landskeppni grunnskóla í skólahreysti. Nemendur læra og æfa keppnisgreinarnar auk þess sem lögð verður áhersla á alhliða líkamsþjálfun. Valið verður úr hópi nemenda í 9. og 10. bekk til að keppa fyrir skólans hönd í skólahreystinni og verða þeir nemendur með valgreinina einnig á vorönn. Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Spila- og leikjaval

Nemendur læra að spila fjölbreytt spil, aðallega á venjuleg 52 spil auk þess að fara í hina ýmsu leiki. Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Stríð og friður

Þessi valfangi byggist á því að nemendur kynnist helstu stríðsátökum sem hafa orðið í heiminum á 20. öldinni. Má t.d. nefna fyrri og seinni heimsstyrjaldirnar, Kóreustríðið, Víetnamsstríðið, Persaflóastríðið og Íraksstríðið. Fjallað verður um þessa viðburði á viðtækan hátt með það að leiðarljósi að nemendur öðlist góðan skilning á þessum stórviðburðum. Nemendur munu m.a. leita heimilda á veraldarvefnum, skoða myndbönd og aðrar heimildir, heimsækja söfn og aðrar stofnanir s.s. Landhelgisgæsluna, sendiráð Bandaríkjanna og Amnesty International. Áhersla er lögð á sjálfstæða verkefnavinnu og að nemendur sýni áhuga og skilning á viðfangsefninu. Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni, áhugi og vinnubrögð nemenda er metinn. Matskvarði: A – D.

Stuðningur við yngri nemendur (skólaval)

Nemendur hjálpa til í Holtaseli með því að skipuleggja leiki og aðstoða yngri nemendur. Sú reynsla getur komið að góðum notum í framhaldsnámi, til dæmis á félagsfræði- og félagsliðabrautum. Markmiðið er meðal annars að efla ábyrgðartilfinningu og styrkja félagshæfni og er það liður í forvarnastefnu skólans gegn einelti. Valið er í umsjón námsráðgjafa skólans og er sérsniðið að stundatöflu hvers nemanda.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Námsmat byggir einnig á dagbókarskráningum. Skrifa á skýrslu með samantekt úr starfi vetrarins og skila til námsráðgjafa í lok annar. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Sönglist

Nemendur fá leiðsögn í framkomu og söng. Æft er fyrir ýmsar uppákomur innan skólans og utan svo sem; söngkeppni grunnskólanna, tónleika fyrir foreldra, samverur, jólaskemmtun, vorskemmtun. Farið verður í heimsóknir til dæmis á Hrafnistu og fleir staði. Haldið verður náttfatapartý eða karaoké partý. Stefnt er að því að taka upp söng og/eða tónlist sem nemendur geta nýtt til gjafa. Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.+

Umhverfismennt - vistfræði og umhverfismál

Nemendur vinna verkefni er tengjast náttúru og umhverfi. Nemendur ákveða hvaða viðfangsefni þeir vilja vinna með og hvernig þeir ætla að koma því frá sér. Vinna og afkrastur getur verið ýmiss konar t.d. Búa til líkön, tónlist, málverk, myndbönd, kynningu, veggspjald. Í lokin eru nemendur með munnlegar kynningar á viðfangsefnum sínum. Námsmat lokið/ólokið

Útivist

Í þessum áfanga verður farið yfir skipulag og útbúnað fyrir göngur og útivist.

Nemendur munu:

- fara í nokkrar stuttar göngur
- fara í sjósund
- dorga
- fara í hjólaferð
- fara í eina lengri göngu
- farið verður í skíða- og brettaferð þar sem gist verður eina nótt.

Námsmat: Leiðsagnarmat þar sem virkni og áhugi nemenda er metinn. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Vefsíðugerð og vefforritun

Í þessum valáfanga læra nemendur að forrita sína eigin vefsíðu frá grunni með HTML, CSS og Bootstrap. Farið verður yfir helstu grunnatriði í HTML kóðun ásamt CSS útlitskóðun þar sem stuðst verður við Bootstrap sem er hentugt til að gera vefsíður sem líta vel út á sínum og snjalltækjum og laga sig að tækjum og skjástærð.

Áhersla er lögð á lærdóm í gegnum verkefnavinnu frekar en fræðilega nálgun.

Einnig munu nemendur kynna vefumsjónarkerfinu Wordpress þar sem farið er yfir öll helstu grunnatriði kerfisins ásamt því að nemendur setja upp sína eigin vefsíðu. Matskvarði, lokið/ ólokið.

Val utan skóla

Samkvæmt lögum um grunnskóla er nemendum í 8., 9. og 10. bekk heimilt að fá metið skipulagt nám sem stundað er utan grunnskóla til valgreina, t.d. nám við framhaldsskóla, listaskóla og málaskóla. Að ósk foreldra er heimilt að meta sem nám tímabundna þátttöku nemenda í atvinnulífi og reglubundna þátttöku í félagslífi, íþróttum eða skipulögðu sjálfböðastarfi enda falli það að markmiðum skólastarfs. Í hverju tilviki metur skólinn umfang slíks náms en við það skal miða að það nemi ekki meira en sem svarar 160 mínútum eða 4 kennslustundum vikulega á hverju skólaári.

Valgrein utan grunnskóla getur ekki gengið á kjarnagreinir skólastarfs í árgangi viðkomandi nemanda og þar má t.d. telja íþróttakennslu.

Eins og áður segir geta foreldrar óskað eftir því við deildarstjóra elstu deildar að barnið þeirra fái nám, þátttöku í íþróttum, atvinnulífi eða skipulögðu félags- eða sjálfböðastarfi metið sem valgrein utan skóla og er það þá á ábyrgð foreldra að barnið stundi námið, íþróttina eða atvinnuna.

